

A Visegrádi Áprily Lajos Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola pedagógiai programja II. kötet Nevelési terv

A Visegrádi Áprily Lajos Általános Iskola, és Alapfokú Művészeti Iskola pedagógiai programja I. kötet Nevelési terv

Váci Tankerületi Központ
PB1801

OM azonosító: 032406

*A Visegrádi Áprily Lajos Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
pedagógiai programja – 1. kötet: Nevelési terv*

*A Visegrádi Áprily Lajos Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
pedagógiai programja – 1. kötet: Nevelési terv*

Tartalom	
Bevezetés.....	7
1. Helyzetelemzés.....	8
3. Nevelésfilozófiai alapvetés.....	10
3.1. Hitvallásunk	10
3.2. Iskolánk arculata	12
4. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladata, eszközei, eljárásai.....	13
4.1. Az alapfeladatok prioritási rendje	13
4.2. A kompetenciaalapú oktatás.....	14
4.2.1. Kulcskompetenciák	14
4.3. Kiemelt pedagógiai feladataink.....	15
Életkorunknak megfelelően alakítjuk és fejlesztjük diákjaink demokratikus és felelős döntési	15
készségét. Toleranciára, egymás iránti empátiára neveljük tanulóinkat.	15
4.4. A tanulók fejlesztésével kapcsolatos törekvéseink	15
4.5. Az iskola által közvetített értékek	16
4.6. Az iskola társadalmi szerepéről.....	17
4.7. Fejlesztési területek, nevelési célok	18
5. Német nemzetiségi nyelvoktató kisebbségi oktatás-nevelés.....	22
6. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	24
6. 1. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	25
7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje	
7.1. Különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló	27
7.1.1. Sajátos nevelési igényű gyermekekkel, tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje	27
7.1.2. A tanulási, magatartási, beilleszkedési nehézséggel összefüggő tevékenységgel kapcsolatos pedagógiai feladatok	29
7.1.3. A kiemelten tehetséges gyermek, tanuló:.....	32
7.2. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók	34
7.2.1. A hátrányos és veszélyeztetett helyzet és okai.....	35
7.2.2. Gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos iskolai feladatok.....	36
8. Alapfokú művészetoktatás céljai és feladatai.....	38
8.1. A zeneoktatás célrendszere.....	38
8.2. A zeneoktatás általános fejlesztési követelményei, feladatai	39
9. Közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok.....	40
9.1. A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladataink.....	40

*A Visegrádi Áprily Lajos Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
pedagógiai programja – 1. kötet: Nevelési terv*

9.2. A közösségi nevelés érdekében tanévenként végzendő feladatok	41
Erdei iskolák, több napos osztálykirándulások	41
10. A pedagógusok helyi intézményi feladatainak meghatározása	44
10.1. A pedagógusok helyi intézményi feladatai a nevelés-oktatás folyamatában	44
10.2. Az osztályfőnöki munka nevelési tartalmai	45
11. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partneri kapcsolattartásának szabályai 46	
11.1. Elvárásaink a hatékony nevelés és oktatás érdekében.....	46
11.1.1. Tanulóink	46
11.1.2. A pedagógus	46
11.1.3. A szülő.....	47
11.2. Egyéb partnereink	47
12. A diákönkormányzat működése	49
12.1. A diákönkormányzat feladata:.....	49
12.2. A szervezet felépítése:	49
13. Iskolai egészségnevelési program	50
13.1. Az iskolai egészségfejlesztés fő célkitűzései:.....	51
13.2. Az egészségfejlesztés fő területei:	52
13.3. Az iskolai egészségnevelés folyamatának szinterei:.....	53
13.3.1. Tanórák, kötelező foglalkozások.....	53
13.3.2. Napközi, szervezett iskolai étkeztetés	54
13.3.3. Tanórán kívüli foglalkozások, programok	54
13.4. Rendszeres, szervezett egészségügyi és egyéb szűrés	54
13.5. Az iskolai egészségnevelő program szereplői	55
13.6. Az egészségfejlesztési program kiemelt jelentőségű feladatkörei, programjai	55
13.6.1. Szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése.....	55
13.6.2. A bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése.....	55
13.7. Baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás	57
13.7.1. Baleset-megelőzés	57
13.7.2. Elsősegélynyújtás	58
13.8. Az egészségfejlesztés eredményességének nyomon követése.....	60
13.9. Komplex intézményi mozgásprogram	60
14. Iskolai környezeti nevelési program	61
14.1. Az iskola környezeti nevelési programjának céljai, feladatai:	61
14.2. A környezeti nevelés szinterei.....	62
14.2.1. Környezeti nevelés a tanórák keretében.....	62
14.2.2. Környezeti nevelés tanórákon kívül	63

*A Visegrádi Áprily Lajos Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
pedagógiai programja – 1. kötet: Nevelési terv*

15.	A felvétel és átvétel különös szabályai	64
	Az átjárhatóság biztosítása más iskolából érkező tanuló esetében.....	64
16.	Fogyasztóvédelem	64
17.	Közlekedési ismeretek oktatása	65
18.	Társadalmi bűnmegelőzés, áldozattá válás elkerülése	66
19.	Az infokommunikációs technikák alkalmazása	67
20.	Legitimációs záradék.....	67
	20.1. Érvényesség.....	67
	20.2. Nyilvánosság	67
	20.3. Nyilatkozatok	68
	MELLÉKLETEK	69
1.	Az iskolai élet és munkarendje, hagyományok	69
2.	Kerettantervek – külön mappában.....	71
3.	A tovább haladás feltételei (követelmények) – külön mappában	72

*A Visegrádi Áprily Lajos Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
pedagógiai programja – 1. kötet: Nevelési terv*

Bevezetés

*Jót s jól! Ebben áll a nagy titok.
(Kazinczy Ferenc)*

„Iskolánk mottójául az 1787-től iskolaként funkcionáló épületen 1871-ben elhelyezett latin nyelvű felirat szövegét választottuk:

Ez az épület – mely egykor templom volt – a közösségnek felújított, azzal a nemes céllal, hogy benne kiváló ifjúság neveltessék.

Az elődök által megalapozott jó hírnevünk megőrzésére, tovább építésére törekszünk.

Az intézmény törvényes, eredményes és hatékony működésének alapja a minőség. Az iskola munkatársai, pedagógus és nem pedagógus kollégák elkötelezettek munkájuk, munkahelyük iránt, valamennyien hozzájárulnak, hogy a közösen megfogalmazott és elfogadott minőségcélokat megvalósíthassuk.

Valljuk, hogy csak a minőség lehet az intézmény fejlesztésének az alapja. Számunkra a minőség az alábbiakat jelenti:

- szakmai felkészültséget,
- felelősségtudattal végzett munkát,
- megbízhatóságot,
- biztonság megteremtését,
- mérhető eredményeket.

Célunk, hogy színvonalas oktatással szilárd alpműveltséget és alapkészséget nyújtsunk tanulóinknak, hogy ezzel segítsük a számunkra legoptimálisabb tovább haladást.”¹

A választott középfokú iskolák által állított követelményeknek gyermekeink jól meg tudnak felelni. Iskolánkban fontosnak tartjuk, hogy tanítványaink megtanuljanak tanulni, s a tudást alapvető – de nem kizárólagos – értéknek tartsák. Ennek érdekében megvalósítandó feladatunknak tartjuk, hogy a gyengébb és a kiemelkedő képességgel rendelkező tanulóinkat egyaránt fejlesszük. Intézményünkben a sajátos nevelési igényű tanulókat integráltan neveljük és oktatjuk.

A visegrádi gyermekek számára ritka kivételtől eltekintve visegrádi intézményt választanak szüleik az alapfokú nevelés és oktatás színhelyéül. Ez alapján elmondható tehát, hogy döntésük alapján a visegrádiak elégedettek intézményünkkel.

¹ Az Áprily Lajos Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény minőségirányítási programja. 2.3. Minőségpolitikai nyilatkozat. 7.p

1. Helyzetelemzés

Visegrád Pest megyében, Komárom – Esztergom megye határától 6 km-re, a fővárostól nyugatra, attól 50 kilométerre helyezkedik el. Magyarország egyik legalacsonyabb lélekszámú városa, lakóinak száma 1800 fő. Történelmi szerepe, kulturális élete és idegenforgalma teszi várossá.

Két iskolája van, intézményünk, amelynek kötelező beiskolázási körzete Visegrád és Kisoroszi, valamint egy alapítványi iskola.

Kisoroszi a Szentendrei-szigeten található kisközség, amelyet Dunabogdány – Tahitótfalu útirányon át 14 km-t autózva, vagy Visegrád - Szentgyörgypusztáról (6 km) személyszállító kishajóval a Dunán átkelve érhetünk el. A két település iskolafenntartó társulást hozott létre (a társulásnak 2012. december 31-ig Dömös község is tagja volt). 2013. január 1-jével az intézményfenntartó társulások megszűntek, Dömös község tanköteles korú tanulóit Pilismarót fogadja, Kisoroszi azonban Visegrád beiskolázási körzetébe tartozik továbbra is, s így kisoroszi tagintézményünk is megmaradt. Iskolánkba több környékbeli településről járnak.

Intézményünk Visegrád város központjában, részben műemlék épületben található, amely már 1787-től iskolaként működik. Többcélú, közös igazgatású közoktatási intézmény: nyolc osztályos általános iskolaként és alapfokú művészeti iskolaként (zeneművészeti ággal) működik. A visegrádi általános iskola jelenleg hozzávetőlegesen 170-190 gyermeket lát el a székhelyen és a tagintézményben együtt, a zeneiskolába 55-65 gyermek jár. A kisoroszi tagiskolánkban, két tanulócsoportban négy évfolyamon általában 20-25 kisiskolás tanult. Jelenleg 29 fő, van más településről is van oda járó tanuló, ami jelzi, hogy igény van a kislétszámú csoportos oktatásra is.

Német nemzetiségi nyelvoktató iskola vagyunk. A szülők minden naptári évben kezdődő nevelési évben kérhetik gyermekük számára a nemzetiségi iskolai nevelést-oktatást. Az osztály azon része, akik nem élnek ezen lehetőséggel negyedik osztálytól választhatnak első idegennyelvet, ami angol vagy német nyelv lehet. A gyermekek túlnyomó része rendezett körülmények között élő családokban él, de az országos szinten jelentkező negatív tendenciákkal Visegrádon is szembesülni kell. Sajátos nevelési igényű tanulóink létszáma 10-20% körüli, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók létszáma 20 fő körül mozog, növekvő tendenciát mutat. A sajátos nevelési igényű, logopédiai problémával, beilleszkedési,

*A Visegrádi Áprily Lajos Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
pedagógiai programja – 1. kötet: Nevelési terv*

tanulási, magatartási zavarokkal küzdő valamint gyógytestnevelésre utalt közel 80 tanuló fejlesztése helyben biztosított. Iskolapszichológust fél állásban foglalkoztathatunk. Az intézményi lemorzsolódási arány alacsony, tanulóink közül maximum 1-2 tanuló ismételt osztályt, a nyolcadik évfolyamot valamennyi tanulóink elvégzi.

A nevelőtestület összetétele kedvezőnek mondható: a szakos ellátottság szinte teljes. A tantestület átlag életkora 52 év, a férfi tanárok aránya 15 % körüli. A fluktuáció átlagos. Megváltozott munkaképességű dolgozót is foglalkoztatunk.

Épületegyüttesünk folyamatosan megújul. A mindennapi működéshez szükséges eszközök, felszerelések rendelkezésünkre állnak.

Jogsabályi háttér

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 17/2013. (III.1.) EMMI rendelet a nemzetiség óvodai nevelésének irányelve és a nemzetiség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 51/2012. (XII.21.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről
- 32/2012. (X.8.) EMMI rendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- 27/1998. (VI. 10.) MKM rendelet az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról
- 1997/XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról

3. Nevelésfilozófiai alapvetés

3.1. Hitvallásunk

„Figyeld a Dunán elfutó hajókat
és valld: az óra gyorsan illan el.
De amíg élsz, a múlt, a dal s az erdő
És az örök vágy emberré emel.”

(Áprily Lajos: Királyasszony kertje)

Iskolánk e négy sorban megfogalmazott humanista értéket vállalja fel: a boldog, kiegyensúlyozott emberré válás értékét, az ehhez való képességek kialakítását, a biztos értékválasztás képességének a kifejlesztését. Hisszük és valljuk: a test és lélek, a fizikum, a szellem és az érzelem együttes formálásával valósítható meg a harmonikus személyiségfejlesztés, s hogy ezt ebben az életkorban (a 6-14 éveseknél) lehet és kell megvalósítani. Felelősségünk, hogy a mindenre nyitott gyermekeknek biztosítsuk a kellő ismeretet, tudást, a megfelelő életvezetési technikát ahhoz, hogy egyéni és közösségi boldogulásuk megalapozott legyen, választási és döntéshozó képességük adekvát legyen az élethelyzetükkel, kellő önismerettel, pozitív énképpel rendelkezzenek. A XXI. század kihívásaira kell felkészítenünk tanítványainkat, tudásukat úgy kell megalapozni, hogy képességüknek megfelelő szakmát választhassanak, s a maguk módján hozzájáruljanak ahhoz, hogy Magyarország egyenrangú tagja lehessen az Európai Uniónak, annak értékeit és lehetőségeit a maguk és nemzetük boldogulására használják fel. Ahhoz, hogy identitásuk biztos gyökerű legyen, az iskolának kellő múlt és jelenismeretet, ország-, nép- és nemzetiségismeretet kell nyújtania, ismerniük kell lakóhelyük természeti, történelmi értékeit, vállalniuk kell annak pozitív és negatív hatásait. A művészetek mással nem pótolható személyiségfejlesztő és érték közvetítő hatását az alapfokú művészetoktatás és a szakkörök, sportfoglalkozások keretében úgy kell biztosítani, hogy a művészetek széles skáláján a tanulók többsége jusson el az alkotás örömeinek megismeréséhez, s általa a művészetek értőjévé, élvezőjévé válhassanak, s ez a képességük fejlesztő legyen más alkotóképességük kifejlesztéséhez.

Tanulóinknak egy életre szóló útvalót kívánunk adni az alábbi értékek átadásával:

*A Visegrádi Áprily Lajos Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
pedagógiai programja – 1. kötet: Nevelési terv*

Múlt-	és hagyománytisztelet a névadónk szellemiségéből sugárzó nemzeti, nemzetiségi, történelmi értékek, hagyományok ápolásával;
Erdő	a névadónk szellemiségéből áradó természetismeret, -szeretet, -védelem, megőrzés belső értékévé válásával;
Dal	a névadónk által sugallt és a művészetek eszközével realizálható derűs, kiegyensúlyozott életszemlélet képességének megteremtésével;
Ember	a névadónk által felvállalt legfőbb erkölcsi vezérfonal – emberszeretet, emberek iránti tisztelet – belsővé válásával, beültetésével
Rátíó	a névadónk pedagógusi és költői hitvallásából fakadóan az értelem erősítésével, a tudatos gondolkodás és cselekvőképesség kialakításával, az egyéni képességek fejlesztésével, a megújulni képes tudás megalapozásával.

M E D E R :

- a biztonság
- a mélység és magasság
- a határozottság
- a folytonosság
- a folyamatosság
- a folyam
- az átléphetőség és visszatalálás
- a következetesség

Ez a Visegrádi Áprily Lajos Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola nevelésfilozófiai alapeszménye. Ennek megvalósításához a pedagógia gazdag tárházából a legmegfelelőbb módszereket alkalmazzuk, amelyeknek kiválasztásánál Konfucius gondolatai vezérelnek bennünket:

*„Mondd és elfelejtik,
mutasd meg és emlékeznek,
vond be őket és megtanulják.”*

3.2. Iskolánk arculata

Az intézmény típusa: állami fenntartású. Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola működését a szakmai alapidokumentum határozza meg. Fenntartója és szakmai irányítója: a Váci Tankerületi Központ.

Intézményünk nagyságát tekintve mindig a kisiskolák kategóriájába tartozott. Nagyságrendje miatt alkalmas a személyes kapcsolatra épülő, a hagyományokra alapozott nevelő intézmény megvalósítására.

Mint ahogyan eddig is, továbbra is a két település iskoláskorú gyermekeinek intézménye kíván maradni, s eleget kíván tenni a nemzetiségi lakosság kulturális igényének is.

A német nyelv oktatása hagyományos nyelvoktató formában történik az első osztálytól kezdődően.

Az alsó tagozaton alkalmazott pedagógiai módszereket a Pedagógiai szakmai munkaközösség választja meg. Az eredményesség és alkalmazhatóság vizsgálata általában a pedagógiai program felülvizsgálatával egy időben történik.

A csoportbontás lehetőségével átlaglétszámot meghaladó osztálylétszám esetében nemcsak a német nemzetiségi nyelvi órák esetében élünk, hanem angol nyelv, informatika, technika, illetve, ha az osztályban magas a különleges bánásmódot igénylők aránya, akkor magyar nyelv és irodalom, matematika tantárgyak esetében is az engedélyezett órakereten belül.

A napközis csoportok száma az alsó tagozatban négy, a felső tagozatban három-négy, s amennyiben a felsősök délutáni létszáma és tevékenységrendszere ezt indokolja, további csoportokat alakítunk ki a felső tagozaton is. A csoportok kialakítása az alsó tagozatban az osztályoknak megfelelően történik, minden osztálynak külön napközis csoportja van. A felső tagozatban a csoportalakítás a jelentkezők számától függ. A kisoroszi tagintézményben két összevont osztályú tanulócsoporthoz folyik a nevelő-oktató munka. Délután is két napközis csoport működik.

Tanórán kívüli tevékenységek keretein belül lehetősége nyílik tanulóinknak érdeklődésüknek, képességeiknek, tehetségüknek megfelelő szakkörök, sport foglalkozások választására, amelyek minden tanév elején meghirdetésre kerülnek.

Tehetséges tanulóink számára különböző versenyeken való részvétellel tesszük lehetővé, hogy összemérhessék felkészültségüket, képességeiket, tehetségüket más tanulókkal.

Fontosnak tartjuk azt is, hogy a sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, illetve magatartászavarokkal küzdő gyermekek megfelelő fejlesztést kapjanak, számukra fejlesztő

*A Visegrádi Áprily Lajos Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
pedagógiai programja – 1. kötet: Nevelési terv*

foglalkozások, korrepetálások, logopédiai foglalkozás szervezésével biztosítjuk a fejlődést. Orvosi javaslattal rendelkező tanulóink számára helyben adott a gyógytestnevelés lehetősége. Intézményünkben iskolapszichológus segíti a gyermekek és gyermekcsoportok egészséges fejlődését.

Az alapfokú művészetoktatás a zeneművészeti ágra terjed ki. A zenével a következő tanszakokon ismerkedhetnek iskolánk tanulói: fafűvés, rézfűvés, billentyűs, vonós, akkordikus, kamarazene, zeneismeret.

Nevelési szempontból kiemelt értékűnek tekintjük a nemzeti, történelmi eseményekhez kapcsolódó évfordulókat, az iskola névadójához kapcsolódó ünnepeket, a hagyományok ápolását, lakóhelyünk múltjának, jelenének megismertetését, a tevékeny környezetvédelmet.

4. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladata, eszközei, eljárásai

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei a tantestület egyetértésével fogalmazódtak meg. Közös célkitűzésünk tanulóink személyiségének sokoldalú fejlesztése, képességeik megerősítése.

4.1. Az alapfeladatok prioritási rendje

- *Személyiség- és képességfejlesztés*
- *Szocializáció biztosítása*
- *Értékközvetítés a hagyományokra és a művészetek embernevelő hatására alapozva*
- *A kulcskompetenciák fejlesztése*
- *Ismeretközvetítés az ismeretszerzés technikájának elsajátításával*
- *Képzés az életkornak megfelelő szinten*

Az életkori sajátosságok figyelembevételével olyan sokszínű iskolai környezet megteremtésére törekszünk, ahol a tanuló *biztonságban és jól* érzi magát.

Célunk az általános emberi, nemzeti és nemzetiségi kultúra értékeinek elfogadtatása és ezen keresztül a személyiség fejlesztése.

A gyermek ismerje meg és kapcsolataiban alkalmazza a társas emberi létezés szükséges magatartásformákat. Felkészítjük saját környezetével való egészséges viszony kialakítására, a

*A Visegrádi Áprily Lajos Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
pedagógiai programja – 1. kötet: Nevelési terv*

helyes önismeretre. Segítséget adunk a természeti és társadalmi környezetben való eligazodáshoz, a holisztikus szemlélet kialakítására törekszünk.

Olyan közeget kívánunk teremteni, ahol a művészet szeretete természetes és értékes tulajdonság.

4.2. A kompetenciaalapú oktatás

Kiemelt fontosságú feladatunk a kompetenciafejlesztés. A kompetencia a készségek, ismeretek, attitűdök együttese. Köznapi kifejezéssel szólva az a képességünk, hogy a bennünk lévő tudást hogyan tudjuk sikeres problémamegoldó cselekvéssé alakítani.

A kulcskompetencia az ismeretek, készségek és attitűdök transzferábilis, többfunkciós egysége, amellyel mindenkinek rendelkeznie kell ahhoz, hogy személyiségét kiteljesíthesse és fejleszthesse, be tudjon illeszkedni a társadalomba és foglalkoztatható legyen.

Arra törekszünk, hogy tanulóink kompetenciáit életkori és egyéni sajátosságaik szerint, differenciálón fejlesztő feladatok segítségével fejlesszük. Ezt a legkorszerűbb tanulás-szervezési formák alkalmazásával (kooperatív tanulás), módszertani kultúránk megújításával kívánjuk megvalósítani. Segítségül hívjuk a művészeti nevelés, az erdei iskola, a témahetek, pedagógia projektek, a környezeti nevelés eszközeit.

4.2.1. Kulcskompetenciák

A nemzeti alaptanterv az Európai Unió által ajánlott kulcskompetenciákból kiindulva, azokra építve, de a hazai sajátosságokat figyelembe véve az alábbiak szerint határozza meg a tanulási területeken átívelő általános kompetenciákat (2020):

- A tanulás kompetenciái
- Kommunikációs kompetenciák: anyanyelvi és idegen nyelvi
- Digitális kompetenciák
- Matematikai gondolkodási kompetencia
- Személyes és társas kapcsolati komp.
- Kreativitás, önkifejezés, kult. tudatosság
- Munkavállalói, vállalkozói kompetencia

4.3. Kiemelt pedagógiai feladataink

Pedagógiai tevékenységünk során kiemelt feladatunknak tekintjük a következő területek fejlesztését:

- énkép és önismeret
- hon-és népismeret
- európai azonosságtudat-egyetemes kultúra
- aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés
- gazdasági nevelés
- környezettudatosságra nevelés
- a tanulás tanítása
- testi és lelki egészség
- felkészülés a felnőtt lét szerepeire

Fejlesztjük a gondolkodási képességet, a gondolkodási műveleteket, nevezetesen: lényeglátás, összefüggések felfedeztetése, következtetések levonása. Figyelmet fordítunk a tanulás tanítására (önálló tanulás) úgy, hogy a tanulók alkalmazni tudják azt iskolai környezetükben és társas kapcsolataikban. Megalapozzuk az életen át tartó tanulás igényét.

Kiemelten kezeljük a felzárkóztatást, a hátrányok leküzdését és a tehetséggondozást. Biztosítjuk az esélyegyenlőséget valamennyi tanulóink számára.

Célunk, hogy tanulóink megfelelő alapkészségekkel és képességekkel rendelkezzenek az alapfokú oktatás végére. Ennek érdekében alkalmazzunk sajátos tanítási-tanulási módszereket, technikákat, mint a kooperatív, csoportos tanulás-szervezés, témahét vagy a projekt módszer. Életkorunknak megfelelően alakítjuk és fejlesztjük diákjaink demokratikus és felelős döntési készségét. Toleranciára, egymás iránti empátiára neveljük tanulóinkat.

4.4. A tanulók fejlesztésével kapcsolatos törekvéseink

Gyermekeinktől azt várjuk, hogy rendszeres és igényes tanulással teljesítsék tanulmányi feladataikat, önműveléssel is tegyék gazdagabbá ismereteiket. Feladattudatuk életkorukkal együtt fejlődjön, váljék igényükké a minőségi munka végzése. El kell fogadtatnunk velük, hogy az eredményekért komoly erőfeszítésre van szükség, melynek minimális előfeltételei: a rendszeres iskolába járás, rendezett felszerelés, rendszeres készülés az órákra, a tanórán való aktív részvétel.

*A Visegrádi Áprily Lajos Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
pedagógiai programja – 1. kötet: Nevelési terv*

Tudatosítani kell bennük, hogy a művészetek terén is szorgalmas munkával, gyakorlással, eszközeik gondos kezelésével lesznek csak képesek örömet szerző alkotómunkára.

Elvárjuk a gyermekeinktől, hogy őszinte, gyermeki mivoltukat megőrizve legyenek képesek az udvariassági normákat betartani, viselkedésük másokkal olyan legyen, amit saját magukkal szemben is elvárnak.

Törekszünk arra, hogy tanulóink olyan tulajdonságokkal ruházzódjanak fel, amelyek birtokában képesek boldog, egészséges, hasznos életet élni.

4.5. Az iskola által közvetített értékek

Iskolánk feladata, hogy szilárd alapokat teremtsen, tegye nyitottá, fogékonyá az értékek befogadására a gyermekeket és kreatívvá a szerzett képességek alkalmazásában.

Az iskola alapozó funkciójából következően szükséges, hogy esélyegyenlőséget teremtsünk a társadalom különböző rétegeiből érkező gyerekek számára, hogy lehetőségük legyen a képességeiknek megfelelő legmagasabb szintű képzésben való részvételre.

Nagyon fontosnak tartjuk, hogy tanulóink az iskolában jól érezzék magukat, ezért gyermekcentrikus, biztonságos környezet megteremtésére törekszünk, ami optimális háttérrel képes biztosítani személyiségük harmonikus fejlődésében. Fontos értéknek tartjuk, hogy gyermekeink legyenek képesek más személyiség elfogadására, tiszteljék az emberi méltóságot, alakuljon ki bennük az egymás iránti szeretet, egymásra figyelés. Rendelkezzenek a megfelelő önkontrollal, legyenek bizalommal és felelősséggel egymás iránt.

Szeretnénk tanulóinkkal elfogadtatni, hogy tegyenek meg mindent anyanyelvünk értékeinek megőrzése és ápolása érdekében. Ismerjék jól a magyar nép történelmét, a magyar kultúra és a művészet jeles személyiségeit. Őrizzék meg és adják tovább népi kultúránk értékeit. Ismerjék nemzeti jelképeinket, nemzeti ünnepeink értelmét, a jelennek is szóló üzenetét. Legyen számukra értékmérő és iránymutató az iskola névadójának, Áprily Lajosnak haza- és emberszeretete, aki hitvallását így fogalmazta meg: „Hiszek Arany János igazságában: embernek lenni mindig, minden körülményben. Hiszem, hogy a nemzetáruláson kívül az emberárulás is Dante legmélyebb pokolbugyrába való bűn”.

A német nemzetiségi kultúra közvetítésével biztosítjuk az anyanyelv megismerését, segítünk megismerni és megőrizni a nemzeti hagyományokat, a német kultúrát. Testvérvárosi iskolakapcsolat segítségével törekszünk az anyanemzet megismertetésére. Az idősebb generációval, a Visegrádi Német Nemzetiségi Önkormányzattal együttműködve igyekszünk az

*A Visegrádi Áprily Lajos Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
pedagógiai programja – 1. kötet: Nevelési terv*

identitástudat erősítésére. A népművészet órák keretében a szokások mellett a táncművelés alapjaival is megismertetjük a tanulókat.

Pedagógiai munkánkban egyik legfontosabb feladatunknak azt tartjuk, hogy tanítványaink legyenek nyitottak a szépre, az egyetemes emberi, az európai keresztény kulturális értékekre és legyenek képesek elutasítani az emberellenes, pusztító erőket. Ebben alapozunk a művészetoktatás adta lehetőségre.

Célunk, hogy gyermekeinket megtanítsuk a helyes viselkedés szabályaira, a kulturált, esztétikus környezet kialakítására, megőrzésére. Ennek érdekében fokozottan figyelünk iskolánk tisztaságára, az esztétikus és változatos dekorációra, az otthonos légkör kialakítására. A házirendben leírt magatartásformák elfogadását és betartását elsősorban a nyugodt munkavégzéshez szükséges rend és fegyelem feltételének biztosítása miatt tartjuk fontosnak, amelyben a gyermekek biztonságban és nyugalomban érezhetik magukat.

Fontosnak tartjuk, hogy gyermekeink kellő önismerettel rendelkezzenek, s hogy olyan tulajdonságokat, képességeket fejlesszenek magukban, melyek birtokában arra is képesek lesznek, hogy az önpusztító, személyiségromboló szenvedélyeknek ellenálljanak. A mentálhigiénés nevelés jelentőségét ezért kiemelten elismerjük.

4.6. Az iskola társadalmi szerepéről

Iskolánk pedagógusainak különösen fontos feladata, hogy társadalmi, vagyoni helyzetüktől függetlenül elősegítse minden tanulója számára a modern kultúra javainak elsajátítását, megszerzését.

Az iskola nem marad egyedül céljai elérésében, együttműködik a település intézményeivel és civil szervezeteivel: önkormányzat, óvoda, múzeum, művelődési ház, könyvtár, gyermekjóléti szolgálat, iskolaorvosi ellátás, családsegítő szolgálat, gyámügyi hivatal, sportegyesületek.

A gyermeket különös védelem illeti meg; a törvény és más eszközök által nyújtott lehetőségek, hogy fizikailag, szellemileg, erkölcsileg és lelkileg egészségesen és normálisan tudjon fejlődni, szabadságban és méltóságban.

E törvények szellemében minden kritikus helyzetben és ügyben a gyermek felsőbb érdeke a döntő és meghatározó szempont.

4.7. Fejlesztési területek, nevelési célok

Az előbbieken megfogalmazott alapelveket a tanulói alapkompenciákon túl, a nevelési elvekben meghatározott feladatokon keresztül érhetjük el. Nevelési elveink egyben tartalmazzák iskolánk oktatással, gyermekneveléssel kapcsolatban megfogalmazott céljait és feladatait is. Szeretnénk olyan alapvető ismeretek birtokába juttatni tanulóinkat, amelyek segítségével képesek bekapcsolódni az őket körülvevő mikrokörnyezet (család, iskola, lakóhely) valós életének gyakorlatába. Dönteni tudjanak – egyedül vagy szüleik segítségével – a továbbtanulásról, további életükről. Legyenek nyitottak a haza, a nagyvilág történései iránt. Célunk, hogy az iskolánkból kikerülő fiatalok rendelkezzenek annyi alapismerettel, ami elegendő további tanulmányaik folytatására, sajátítsák el a tanulás technikáját, ami az életen át tartó önképzés igényének és képességének alapja.

A szűkebb értelemben vett nevelési elveinket és eszményeinket a következő nevelési területek köré csoportosíthatjuk.

4.7.1. Erkölcsei nevelés

Az erkölcsi nevelés alapvető ismérvei a becsület, a tisztesség, megbízhatóság, kötelesség, igazságosság, kitarítás stb. fogalmak ismerete, ezek beépítése a személyiségbe. Tanulóink legyenek tisztában e fogalmak jelentésével. Ismerjenek követendő példákat irodalomból, történelemből, művészetekből, szűkebb és tágabb környezetükből. Fejleszteni kell az egymás iránti türelmet és alkalmazkodóképességet. Véleményüket tudják udvariasan elmondani, de legyen türelmük meghallgatni a másik álláspontját is. Legyenek képesek azonosulni a közösség döntésével, alkalmazkodjanak a többség választásához. Segítsék gyengébb teljesítményű társaikat. Ismerjék meg a közösségi értékeket, közvetlen és távolabbi környezetüket, hazájukat. Legyenek tisztában a magyarság jelentésével: ismerjék a közösség hagyományait, értékeit, legyenek rá büszkék és őrizzék.

Hangsúlyt kell helyezni a közelmúlt viharos történelmi eseményeinek etikai alapú megítélésére, a XX. századi totális diktatúrák lélektelen, emberellenes voltának sokoldalú bemutatására, különös tekintettel a társadalomtudományi és művészeti tantárgyak oktatása terén.

4.7.2. Érzelmi, akaratai nevelés

Tanulóink tudják reálisan értékelni önmagukat, fejlődjön önismeretük. Hibáikat, vétkeiket vállalják önként, és ne hárítsák el a felelősséget. Véleményükben, állásfoglalásuk nyilvánításában az őszinteség meghatározó legyen. Alakuljon ki bennük a konfliktustűrő- és

*A Visegrádi Áprily Lajos Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
pedagógiai programja – 1. kötet: Nevelési terv*

kezelő képesség. Ismerjék és becsüljék meg mások munkáját. Játékban, sportban tartsák meg a szabályokat. Legyenek képesek társaik viselkedésének reális megítélésére, tanulmányi és egyéb munkáik elbírálására. A művészetoktatás kiemelt szerepét ki kell használnunk az érzelmi, akaratú nevelésben. Fogadják el a másságot, legyenek toleránsak az iskola falain belül és tágabb környezetükben is. Legyenek tisztában a barátság fogalmával. Tanulóink alakítsák ki magukban a közösségi attitűdöt és lássák el lelkiismeretesen a közösségi feladatokat.

4.7.3. Értelmi nevelés

Kiemelt feladatunk, hogy keltsük fel és mélyítsük el gyermekeinkben a tudás tiszteletét. Az alsó tagozaton alapvető célunk a magas szintű anyanyelvi oktatás, amelyen belül a tanuló legyen képes értelmesen, választékosan kifejezni mondanivalóját, fejlődjön szókincse, tanuljon meg helyesen írni, ismerje és használja a megtanult helyesírási szabályokat. Fontos az alapvető matematikai ismeretek biztonságos, készségszintű használata. A felső tagozaton a már kialakított és újonnan szerzett képességek fejlesztése a legfontosabb feladatunk. Ismerjék fel az összefüggéseket és tudjanak következtetéseket levonni. Ismerjék és használják az alapvető szakkifejezéseket. Kifejezőmódjuk legyen logikus, világos és lényegre törő. Célunk továbbá, hogy kialakítsuk az önművelődés igényét. Az értelmi nevelés fontos elemének tekintjük az elméleti tudás és a gyakorlati alkalmazás közelítését, a kommunikációs képességek fejlesztését a feladatok értelmezése és megoldása érdekében. Az új ismeretközlő eszközök alkalmazásával új tanulási technikát kell a tanulóknak elsajátítaniuk. A különböző mérések eredményeit /PISA, kompetencia stb./ folyamatosan kell korrekciós lehetőségként beépítenünk az oktatási rendszerünkbe.

A művészetoktatás értelmi képességekre való fejlesztő hatását maximálisan ki kell használni.

4.7.4. Esztétikai nevelés

Tanulóink ismerjék fel az esztétikumot a természetben, a művészetekben, az emberi alkotásokban. Tudjanak rácsodálkozni a természetben rejlő szépségekre. Hallassanak szívesen zenét, szeressenek énekelni. Szeressenek olvasni, tiszteljék a könyveket. Értékeljék a képzőművészeti alkotásokat, tudjanak szelektálni kulturálisan érték és értéktelen között. Szépítsék saját környezetüket, vigyázzanak a tisztaságra, rendre, felszerelésre. Legyenek alkotók aktívak az iskolai környezet esztétikus kialakításában. Ezért bevonjuk őket a mindennapi és ünnepi dekorációk készítésébe.

4.7.5. Egészséges életmódra nevelés

Gyermekeink ismerjék meg testük működését és a testápolás alapvető szabályait. Igényeljék a személyi tisztaságot, ápoltságot, legyen igényes az öltözködésük. Ismerjék a serdülőkor egészségügyi problémáit és az egészséges egyéni életvitel érdekében való teendőket. Ismerjék az egészséges és egészségtelen táplálkozási szokásokat. Válgjon a mozgás elemi szükségletüké. Ismerjék az alkohol, a dohányzás és a drogok egészségkárosító hatásait.

4.7.6. Családi életre nevelés

Gyermekeink érezzék, hogy életükben legfontosabb szerepe a családnak van. Alakuljon ki bennük az összetartozás érzése, családi kapcsolataikat a megértés, elfogadás és szeretet hassa át. A mentálhigiénés nevelés során a stressz kezelés, konfliktuskezelés technikáját ismerjék meg, hogy azok későbbi életük során segítő eszközük legyen. Megfelelő időben és megfelelő módon kapjanak felvilágosítást a párkapcsolatokról, szexuális problémákról. Legyenek tisztában az elhamarkodott döntéseik következményeivel.

Az iskolánkban folyó nevelő és oktató munka feladata, hogy a felsorolt értékek elsajátítását elősegítse. Ezt szolgálják a nevelési program különböző fejezeteiben később meghatározásra kerülő tanórai és tanórán kívüli nevelési tevékenységek, valamint az e tevékenységekhez kapcsolódó folyamatos értékelés.

4.7.7. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségeket, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajatítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. A nemzeti öntudat egészséges voltától idegen mindenféle nacionalizmus – így a nemzetiségek, a vallási-nyelvi etnikumok történelem- és jelenformáló szerepének és államalkotó létük elismerésének az iskolai nevelés-oktatás egészében evidenciának kell lennie.

4.7.8. Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. A felelős, hazájáért cselekedni akaró és tudó állampolgárra nevelésnek szerves része a demokratikus jogállam és a nemzeti függetlenség (szuverenitás) ellen fellépő törekvések felismerése, és annak megértetése, hogy a diktatúrák elleni küzdelem minden korban elsődleges állampolgári kötelezettség, hiszen a jogtiprásból sohasem születhet jog. Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és ennek keretében biztosítja a honvédelmi nevelést. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások. Az iskola minden évfolyamán fontos feladat – az életkori sajátosságok és egyéb specifikációk mentén – Magyarország Alaptörvényének, különösen a Nemzeti Hitvallásban és az Alapvetésben foglaltak megismertetése.

4.7.9. A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. Láttatni kell a diákokkal, hogy a fizikai erőnlét, a fittség – a test egészsége és jóléte – elválaszthatatlan a lelki egyensúlytól, a lélek egészségétől. A rendszeres testnevelés és sporttevékenység révén könnyebb elviselni a stresszt, a fizikai, lelki és szellemi terheléseket. A testi és a lelki egészség harmonikusan együttható fejlesztése és megőrzése a tanulók élethosszig tartó, egészségtudatos, fizikailag aktív életvezetésre történő szocializálásának célját szolgálja, melyhez szorosan kapcsolódik a tehetséggondozás és a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztés is. Az egészségfejlesztés és -megőrzés ösztönző erővel kell, hogy bírjon az egészségközpontú tevékenységrendszerek tudatos kialakítására és fenntartására. A tanulókat ösztönözni kell arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz- és feszültségoldás különféle ismereteinek elsajátítására, módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. Feladat, hogy a családdal együttműködve felkészítsük a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiéniában, a

*A Visegrádi Áprily Lajos Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
pedagógiai programja – 1. kötet: Nevelési terv*

veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. Motiválni és segíteni kell a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében. Nélkülözhetetlen szerepet tölt be a mozgástanulás a tanulók saját testképének

4.7.10. Fenntarthatóság, környezettudatosság

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. A természettudományi oktatás és nevelés terén a tanulók empirikus tapasztalataira épülő és életkori sajátosságaikhoz, igényeikhez adekvát módon kapcsolódó ismeretátadás a természettudományos és műszaki életpályákra való szocializáció sikerességének záloga. Stratégiai cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára.

Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

4.7.11. Gazdasági és pénzügyi nevelés

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Cél, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrautaltságát.

5. Német nemzetiségi nyelvoktató kisebbségi oktatás-nevelés

A nemzeti és etnikai kisebbségi oktatás az iskolai oktatás szerves részeként működik. Német nemzetiségi oktatásunk célja, hogy a nemzetiségi nyelvet, kultúrát, hagyományt megismertessük. A nyelvoktatásban alapoznunk kell a családi és települési nemzetiségi háttérre. Azoknak a tanulóknak, akik nem választják a német nemzetiségi nyelv tanulását, népismeret, környezetismeret, magyar irodalom, történelem és földrajz tantárgyak keretében közvetítjük a kisebbségi tananyag tartalmakat.

*A Visegrádi Áprily Lajos Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
pedagógiai programja – 1. kötet: Nevelési terv*

A művészeti nevelésben a német nemzetiségi művészeti elemeket hangsúlyosan kell kezelni /zene, képzőművészet stb./.

5.1. Helyzetelemzés

Iskolánkban 1977-1978-as tanévtől folyik a német nemzetiségi nyelv oktatása az ennek megfelelő tanterv alapján. A nyelvoktatás bevezetését az akkori törvényi keretek közt elsősorban a szülői, lakossági igényekre alapozva biztosítottuk. Visegrádon sváb nemzetiségi származással egyre kevesebb tanuló kerül az intézménybe. A családok már kevéssé ismerik a hagyományokat, de támogatják, hogy gyermekeik megismerhessék azokat. A sváb nyelvet is csak nagyon kevesen ismerik, s csak a legidősebbek használják. Ennek ellenére az az igény, hogy német nemzetiségi nyelvet oktasson az iskola, 1977 óta változatlanul jelen van.

5.2. A német nemzetiségi nyelvoktatás célja, alapelvei, feladatai

Iskolánkban nemzetiségi osztályok működnek, s tanulóink döntő többsége tanul nemzetiségi német nyelvet.

A nemzetiségi oktatás megvalósítja az iskolai nevelés és oktatás általános céljait, s emellett biztosítja a nemzetiség nyelvének tanulását, a nemzetiség nyelvén való tanulást, a nemzetiség történelmének, szellemi és anyagi kultúrájának megismerését, a hagyományörzést- és teremtést, az önismeret kialakítását, a nemzetiségi jogok megismerését és gyakorlását.

Cél: a helyi nemzetiségi közösséghez, szervezeteivel való szoros kapcsolat kialakítása, fenntartása. Ennek színterei a nemzetiségi önkormányzat által szervezett programok, a helyi tantervben rögzített tevékenységek /pl. projektek, gyűjtőmunka/. A nyelvoktatás, nyelvgyakorlás tanórai keretei mellett keresni kell az anyanyelvi környezetben történő nyelvgyakorlás lehetőségét.

5.3. A német nemzetiségi hagyományok ápolásának konkrét keretei

- nemzetiségi hon- és népismeret órákon /heti 1 óra/ az életkornak megfelelő formában,
- projektek – gyűjtőmunka szervezése,
- versenyek, szervezése, regionális rendezvényeken való részvétel /kiejtési, helyesírási-, szépírási verseny iskolán belül, stb./,
- cseretáborok szervezése lehetőség szerint,

*A Visegrádi Áprily Lajos Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
pedagógiai programja – 1. kötet: Nevelési terv*

- az iskola, a Visegrádi Német Nemzetiségi Önkormányzat, valamint a város rendezvényein való megjelenés
- kapcsolataink lehetőség szerinti bővítése, tapasztalatcsere német nemzetiségi nyelvet oktató iskolákkal az identitástudat erősítésére

6. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Célunk a gyermeki személyiség fejlesztése, irányítása, befolyásolása tudatos nevelőmunkával. A nevelőmunka mellett az iskola oktatási feladatainak megerősítése érdekében fontos, hogy a pedagógusok mind teljesebb körben ismerjék a gyerekek tanulási tevékenységének jellemzőit, melyek összefüggenek az életkori jellemzőkkel.

A személyiségfejlesztő tevékenység felelősei elsősorban:

- osztályfőnökök
- a művészetoktatás tanárai
- gyermekvédelmi felelős
- Pedagógiai szakmai munkaközösség vezetője
- intézményvezető

Iskolánk nevelő és oktató munkájának alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét a különféle iskolai tevékenységek megszervezésével széleskörűen fejlessze.

Tanulóink személyiségfejlesztésével kapcsolatos feladataink:

- **Erkölcsei nevelés:** Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.
- **Értelmi nevelés:** Az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése. A világ megismerésére való törekvés igényének kialakítása.
- **Közösségi (társas kapcsolatokra felkészítő) nevelés:** Az emberi együttélés szabályainak megismertetése. A társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása. A kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása.
- **Érzelmi (emocionális) nevelés:** Az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása.

*A Visegrádi Áprily Lajos Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
pedagógiai programja – 1. kötet: Nevelési terv*

- Akarati nevelés: Az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása.
- Nemzeti nevelés: A szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése. A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. A hazaszeretet érzésének felébresztése.
- Állampolgári nevelés: Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése. Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és a helyi közéletben való részvételre.
- Munkára nevelés: Az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása. A tanulók önellátására és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása.
- Egészséges életmódra történő nevelés: A tanulók testi képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti igény felkeltése. Egészséges, edzett személyiség kialakítása. Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása, az egészséges életmód iránti igény kialakítása.
- Esztétikai nevelés: A szépségre és az igényességre való törekvés vágyának kialakítása. Kulturális eseményeket látogató és az értékeset felismerő emberré válás lehetőségének megalapozása.

6. 1. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Intézményünkben iskolapszichológus működik. Tevékenységével az oktató-nevelő munkát segíti.

Az iskolapszichológus tevékenységi körébe az alábbiak tartoznak:

- Előadások, tájékoztató anyagok összeállítása a lelki egészségvédelem témájában (pl. bullying, drogvédelem, nethasználat)
- Csoportos felmérések, szűrések, fejlesztő foglalkozások az osztályban.
- Egyéni és kiscsoportos konzultációk tanárokkal, gyermekekkel és szülőkkel. Az egyéni konzultációk során az iskolapszichológus:
 - Tisztázza a megkeresés okát, és az iskolapszichológus lehetséges szerepét a megoldásban.
 - Felméri a helyzetet és a szükségleteket, konzultál minden érintettel.

*A Visegrádi Áprily Lajos Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
pedagógiai programja – 1. kötet: Nevelési terv*

- Igény szerinti pszichológiai ismereteket, megküzdési, gondolkodási stratégiákat ad át; valamint segíti az érzelmek kezelését és az általános megküzdést.
- Terápiát nem végez. Ennek indokoltsága esetén az érintettet a megfelelő szakemberhez irányítja.

Az iskolapszichológus:

- munkavégzése során figyelembe veszi, hogy szolgáltatásai nyújtása alkalmával a gyermekek jogai és az őket gondozó szülők, pedagógusok jogai ne sérüljenek, szem előtt tartja, hogy munkája alapvetően a bizalmon alapul
- a gyermekek legfőbb érdeke szerint jár el, ennek érdekében munkája során együttműködik a pedagógusokkal, a fejlesztő csoport tagjaival, szülőkkel.
- a pszichológusok Szakmai Etikai Kódexe (SZEK) alapján szervezni munkáját, különösképpen az információk megosztásának és a titoktartásnak a kérdéseit.
- munkájának megvalósításában az Iskolapszichológia Szakmai Protokolljának (ISZP) útmutatásaira és a munkaköri leírásában foglaltakra támaszkodik.

7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

A 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről alapján:

4. § 13. kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,

ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,

ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,

b) gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló,

7.1. Különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló

7.1.1. Sajátos nevelési igényű gyermekekkel, tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 4. § (25) alapján a sajátos nevelési igényű gyermekek meghatározása:

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

A sajátos nevelési igény kifejezi:

- A tanuló életkori sajátosságainak fogyatékosága által okozott részleges vagy teljes körű módosulását,
- Az iskolai tanuláshoz szükséges képességek kialakulásának sajátos útját, fejlődésének eltérő ütemét, esetleg részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, lassúbb ütemű és az átlagtól eltérő szintű fejleszthetőségét.

A sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teheti szükségessé.

A rehabilitációs/rehabilitációs tevékenység közös céljai és feladatai:

Célok:

- hiányzó vagy sérült funkciók kompenzálása vagy helyreállítása a meglévő ép funkciók bevonásával
- a tananyag tartalmi szabályozása és a tanulók egyedi sajátosságai összhangban legyenek
- a fejlesztés céljait minden esetben a szakértői bizottságok szakértői véleményében lévő diagnózis és javaslat alapján kell megfogalmazni

*A Visegrádi Áprily Lajos Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
pedagógiai programja – 1. kötet: Nevelési terv*

- az egyéni sikereket segítő, a társadalmi együttélés szempontjából kívánatos egyéni tulajdonságok, funkciók fejlesztése, egészséges énkép és önbizalom kialakítása, kudarcűrő képesség növelése, minél teljesebb önállóság elérése
- az egyéni tanulási utak megtalálása, továbbtanulás, pályaválasztás

Feladatok:

- egyedi adottságok és a sajátos nevelési igényből adódó különbségek, fejleszthetőség, korlátok figyelembevétele, értelmezése gyógypedagógus segítségével a szakértői vélemény és saját megfigyelések alapján
- ügyelni kell arra, hogy a tanulókat a nevelés, oktatás, fejlesztés ne terhelje túl
- a tananyagbeli tartalmak kijelölésekor szükség esetén az egyes területek módosítása, elhagyása vagy egyszerűsítése, illetve új területek bevonása
- az integráltan tanuló sajátos nevelési igényű gyermekek számára speciális eljárások alkalmazása, speciális segítségnyújtás
- az iskola fejlesztési követelményei igazodjanak a fejlődés lehetséges üteméhez
- amennyiben szükséges, abban az esetben az iskoláskor előtti képességfejlődés területeire is terjedjen ki
- egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat kell keresni
- az egyéni bánásmód biztosítása tanórai és rehabilitációs/rehabilitációs foglalkozások keretein belül
- az integrált nevelés, oktatás során a tanulók beilleszkedésének segítése, önmagukhoz mért fejlődés támogatása

Intézményünkben integráltan nevelt sajátos nevelési igényű tanulók csoportjai

Beszéd fogyatékos tanulók

- nyelvfajlárdési zavar (expresszív diszfázia, receptív diszfázia, kevert típusú diszfázia – maradványtüneteként beszédgyengesség)
- a folyamatos beszéd zavarai: dadogás, hadarás
- a verbális tanulási zavar együtt járása az olvasás/írás/helyesírás/számolás terén mutatózó problémákkal
- mindezek halmozott előfordulása

*A Visegrádi Áprily Lajos Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
pedagógiai programja – 1. kötet: Nevelési terv*

Egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők csoportján belül a következő tanulási zavarral küzdő tanulók:

- diszlexia
- diszgráfia
- diszortográfia
- diszkalkulia
- a fentiek együtt járása esetén kevert specifikus tanulási zavarok

7.1.2. A tanulási, magatartási, beilleszkedési nehézséggel összefüggő tevékenységgel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 4. § (3) alapján a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló meghatározása:

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alul teljesít; társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

A tanulási nehézséggel küzdenek azok a tanulók, akik a részképességeik egyenetlen fejlődése mellett, az intelligencia szintjük alapján elvárhatótól lényegesen alacsonyabb tanulási teljesítményt mutatnak.

A képességfejlesztés a szülő aktív támogatásával végezhető eredményesen.

A tanulási nehézséggel küzdő tanuló fejlesztésének céljai, feladatai

Személyiségfejlődés, boldog, egészséges, erkölcsös ember:

- Pozitív énkép, jó kommunikációs képesség
- Idegrendszer fejlődésének biztosítása
- Oldott, elfogadó, szeretetteljes légkör megteremtése
- Valamennyi apró, pozitív irányba történő változás megerősítése

*A Visegrádi Áprily Lajos Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
pedagógiai programja – 1. kötet: Nevelési terv*

- Mozgásfejlődés
- Érzelmi élet fejlődése
- Beszéd fejlődése
- Érzékszervek fejlődése
- Prevenció, reedukáció

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség feltérképezése, csökkentése, megszüntetése:

- A tanulási nehézséget kiváltó okok felderítése a szakértői bizottság tanulási képességvizsgálata alapján
- Figyelem-, viselkedési-, tanulási nehézség kezelése, a tanuló fejlesztése a szakértői bizottság szakvéleményében megfogalmazott javaslatok alapján
- Egészséges működéssel való ellensúlyozás (korrekció, kompenzálás)
- A szülő aktív, segítő közreműködésre megnyerése a tanuló fejlesztésének hatékonysága érdekében

Ismeretek bővítése:

- Iskolai szerepeknek, elvárásoknak való megfelelés.
- A támasztott követelmények, elvárások pontos, objektív meghatározása a tanuló képességeinek, készségeinek, egyéni adottságainak, különleges bánásmódjának, a szakértői bizottság javaslatának figyelembevételével

A fejlesztés szervezeti formái:

- Egyéni fejlesztés (1-3 fő),
- Kiscsoportos fejlesztés (4- 6 fő),
a szakvéleményben, illetve a szakértői véleményben rögzített óraszámok szerint.

A fejlesztés területei:

A komplexitás elvének érvényesítése szellemében a fejlesztés az alábbi területeket öleli fel:

- mozgás és orientáció (nagy- és finommozgás, téri, idői orientációs gyakorlatok),
- testséma,

*A Visegrádi Áprily Lajos Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
pedagógiai programja – 1. kötet: Nevelési terv*

- nyelv és beszéd
- érzékelés, észlelés (vizuális, auditív, taktilis), melyekhez mindig kapcsolódik a verbális tudatosítás.
- Figyelem, emlékezet, gondolkodás

Tanulási gyengeség

A tanulási gyengeség nem azonos a tanulási nehézséggel. A kifejezés a tanulási és/vagy intellektuális képességek általános gyengeségére utal, ami nem igényel speciális gyógypedagógiai szakértelmet, a többségi pedagógiai módszerekkel, eszközökkel kezelhető: felzárkóztatással, differenciált segítségadással. A tanulási gyengeség oka a gyengébb adottságok következménye, melyet a környezeti tényezőkből adódó elmaradás is súlyosbíthat.

A tanulási gyengeségre utaló, figyelmeztető jelek lehetnek:

- figyelme könnyen elkalandozik, nehezen tud koncentrálni
- gyakran félbehagyja a feladatát
- a gyakorlás ellenére is nehezen idézi fel a tananyagot, gyorsan felejt
- alulmotiváltság
- környezetét nehezen tartja rendben, gyakori a felszerelésbeli hiányossága
- munkájának külalakja rendezetlen
- társulói magatartásbeli tünetek (bohóckodással fedi el tananyagbeli hiányosságait)
- munkatempója eltér az elvárttól: túl lassú vagy kapkod
- egy-egy feladatnál megtapad, nehezen vált át másik feladatra
- mozgáskoordinációja, tájékozódása (idő, tér) gyenge
- szociális érettsége elmarad a vele egykorúakétól
- szabálytudata gyenge színvonalú
- beszéd-nyelv területének fejletlensége, elmaradása
- korán jelentkező iskolai kudarcok (olvasás, írás, számolás elsajátításának nehézsége)

Tanulási gyengeséggel küzdő tanulók felzárkóztatásának elvei céljai, feladatai:

- tananyagbeli lemaradás mielőbbi felmérése, hiányosságok tervszerű felszámolása a tananyagbeli minimumszint meghatározása alapján

*A Visegrádi Áprily Lajos Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
pedagógiai programja – 1. kötet: Nevelési terv*

- a rendszeres tanulásra szoktatás
- a tananyag apróbb lépésekre bontása
- az ismeretek elsajátításának segítése vázlatadással, hívószavak használatával
- segédeszközök, szemléltetőeszközök használatának megtanítása
- a felzárkóztatás során szükséges a folyamatos gyakoroltatás, ismétlés
- szükséges az egyéni haladási tempó figyelembevétele
- továbbhaladás lehetőségének biztosítása,
- pályorientáció segítése
- tanulásmódszertani technikák alkalmazása, elsajátíttatása, helyes tanulási szokások és képességek kialakítása, reális önértékelés kialakítása
- a felzárkóztatás során törekedni kell a tanuló pozitív megerősítésére, kellő motiváltság elérésére, sikerélményhez juttatására
- az iskolai közösségbe való beilleszkedés segítése, esélyegyenlőség megteremtése
- cél a szülők lehetőségeihez mért bevonása, érdekeltté tétele, aktív közreműködésének elérése
- legyen az osztályközösség megértő, segítő
- rendszerhez, szabályokhoz szoktatás, alapvető viselkedési normák elsajátítása
- amennyiben huzamosabb felzárkóztatás, korrepetálás ellenére sem érezhető a tanulmányok terén jelentős javulás, akkor szakember segítségének igénylése, szakértői bizottsági vizsgálat indítása indokolt.

7.1.3. A kiemelten tehetséges gyermek, tanuló:

A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 4. § (14) alapján a kiemelten tehetséges gyermek, tanuló meghatározása:

Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség,

A tehetség kibontakoztatását serkenti:

- a megfelelő légkör megteremtése,
- a motiváció, a pedagógus ösztönző attitűdje,

*A Visegrádi Áprily Lajos Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
pedagógiai programja – 1. kötet: Nevelési terv*

- a bizalom,
- a megfelelő szervezeti strukturáltság,
- a játékoság.

A tehetség kibontakoztatását gátolja:

- a kreativitás lebecsülése,
- a túlzott fegyelem,
- a teljesítménykényszer.

A kiemelten tehetséges gyermekkel kapcsolatos elvek, célok, feladatok

A tehetséggondozás az iskolai oktatás egyik lényegi kérdése. Erre kötelez minket a világban elszórta élő magyar származású tudósok öröksége is. Iskolánk tanárai kiemelkedő feladatnak tekintik a bármely területen kiemelkedő képességekkel rendelkező gyermekek felfedezését, támogatását, speciális képességeik, készségeik fejlesztését.

A felfedezett tehetséget alakítani, fejleszteni, ösztönözni kell. Ez a környezet, s ezen belül az iskola feladata. A tehetségek felismerésének előfeltétele viszont a sokszínű tevékenységrendszer megvalósítása, biztosítása.

A tehetség megnyilvánulási formái:

1. tudományos tehetség
2. vezetői tehetség
3. pszichomotoros tehetség
4. művészi tehetség

Az esélyegyenlőség csak abban az esetben valósulhat meg, ha a kedvezőtlen helyzetben élő, jó adottságokkal rendelkező gyermekek minél hamarabb hozzájuthatnak adottságaik, képességeik kifejtésének a lehetőségeihez. A családnak tudtára kell adni a felismert tehetséget, a fejlesztés lehetőségét, formáját, helyét.

A tehetséggondozás feladata, hogy a kiemelkedő képességű diákok az átlagnál nagyobb, a saját szintjüknek megfelelő terhelést kapjanak.

A tehetséggondozás szervezeti formái:

- A tanítási órán differenciált feladatok biztosítása. Csoportbontásnál fontos a viszonylagos homogenitás, hogy a tehetséges gyermekek a velük versenyképes kortárstanulókkal ismételten összemérhessék képességeiket, erejüket. Megvalósulhat a tantervdúsítás, tananyag gazdagítás. Egyes anyagrészekkel elmélyültebben foglalkozhatnak, gazdagíthatják a követelményrendszert, projektet készíthetnek, gyűjtő- és kutatómunkát végezhetnek.
- A tehetséggondozás speciális területe a pályázatokra, versenyekre való felkészítés (iskolai, járási, megyei, országos), ezek kifejezetten az egyéni tehetséggondozást valósítják meg, felölelhetik az egész tanévet, de lehetnek akció, illetve alkalomjellegűek.
- Különös odafigyelést igényel, hogy a tehetséges gyerekeknek, a tehetséggondozó köröknek nyilvános bemutatkozási lehetőséget is biztosítsunk. Szereplési lehetőség egy-egy ünnepség, az Áprily-hét, városnap, iskolák által meghirdetett találkozók, rendezvények, ahol a gyerekek új, a közösség tagjai előtt esetleg addig nem is ismert tudásukat, tehetségüket mutathatják be.
- Az alapfokú művészetoktatásban kiemelt figyelmet fordítunk a tehetséges növendékekre, számukra emelt óraszámot biztosítunk a zeneoktatásban, pl. a B tagozatra utalásukkal.
- Szakkörök, klubok
- Második idegen nyelv
- Képzőművészeti kiállítások
- Vetélkedők
- Középiskolai előkészítők
- Szaktáborok, sporttáborok, vándortáborok, nyelvi táborok, erdei iskolák

7.2. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók

(1) Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

*A Visegrádi Áprily Lajos Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
pedagógiai programja – 1. kötet: Nevelési terv*

a) a szülő vagy a gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

(2) Halmozottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

Iskolánkban a gyermekvédelmi feladatokat a tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedéseket a gyermekvédelmi felelős fogja össze az osztályfőnök segítségével, az intézmény igazgatójának irányításával.

7.2.1. A hátrányos és veszélyeztetett helyzet és okai

- Hátrányos helyzetben van az a tanuló, aki olyan társadalmi csoporthoz tartozik, amelynek létfeltételei az egyén fejlődésében előnytelenek az iskola támasztotta követelmények szempontjából.
- Szegénység, alacsony jövedelem,
- Szülők alacsony iskolázottsága és műveltségi szintje,
- A család egzisztenciális bizonytalansága, rossz lakásviszonyok,
- Az eltartottak nagy száma,
- Deviáns életmód,

*A Visegrádi Áprily Lajos Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
pedagógiai programja – 1. kötet: Nevelési terv*

- Ép család hiánya,
- Árvaság,
- Egészségi problémák,
- Fogyatékoság
- Súlyos és folyamatos családi konfliktusok.

7.2.2. Gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos iskolai feladatok

Az iskola pedagógusainak általános gyermekvédelmi feladatai:

- közreműködnek a gyermek, a tanuló fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében
- észre kell venniük, ha a tanuló tanulmányi eredménye látszólag indokolatlanul elromlik, fel kell figyelniük a családban jelentkező gondokra, problémákra (pl. a szülők gazdasági helyzetének romlása vagy a családi élet megromlása stb.);
- jelzik az iskolai gyermekvédelmi felelősnek, amennyiben iskolai eszközökkel nem tudnak segítséget nyújtani

A pedagógusok ifjúságvédelemmel kapcsolatos konkrét feladatai:

Év eleji adatgyűjtés, helyzetvizsgálat, a szükséges feladatok megtervezése, pedagógiai eljárások, módszerek, eszközök alkalmazásával törekvés a veszélyeztetettség megszüntetésére, javaslattevés segélyezésre, támogatásra, fokozott törődés a problémás tanulókkal.

Iskolánk pedagógiai munkáján belül elsősorban az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermekvédelem céljainak megvalósítását:

- a felzárkóztató foglalkozások,
- a tehetséggondozó foglalkozások,
- az indulási hátrányok csökkentése,
- a differenciált oktatás és képességfejlesztés,
- a pályaválasztás segítése,
- a személyes, egyéni tanácsadás (tanulónak, szülőnek),
- egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése,
- a családi életre történő nevelés,
- a napközis foglalkozások,

*A Visegrádi Áprily Lajos Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
pedagógiai programja – 1. kötet: Nevelési terv*

- az iskolai étkezési lehetőségek,
- az egészségügyi szűrővizsgálatok,
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok),
- a tanulók szociális helyzetének javítása (javaslatot teszünk az önkormányzatnak segélyre, természetbeni támogatásra),
- a szülőkkel való együttműködés,
- tájékoztatás a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős segíti az iskola pedagógusainak ilyen irányú munkáját.

A gyermek és ifjúságvédelmi felelős legfontosabb feladatai:

- folyamatos kapcsolatot tart a családdal, pedagógusokkal, a védőnővel, orvossal, gyermekvédelmi szervekkel
- törekszik a szoros kapcsolattartásra az óvodákkal, annak érdekében, hogy az első osztályos gyerekekről minél alaposabb információink legyenek
- gyermekvédelmi tevékenységüket az osztályfőnökök, az érintett tanító tanárok, a Nevelési Tanácsadó és a Gyermekjóléti Szolgálat, az Iskola-egészségügyi Szolgálat együttműködésével végzik
- a tanulók felvilágosítása az egészség-, személyiségkárosító hatásokról
- a veszélyeztetett és hátrányos körülmények között élő, a nevelési nehézségeket okozó tanulókat felderíti, nyilvántartásba veszi és annak megoldását keresi, hogy a veszélyeztetettség, illetve a hátrányos helyzet megszűnjön, a rászoruló tanulók szociális és nevelési támogatása megtörténjen

a veszélyeztetett, hátrányos helyzetű tanulók iskolai tevékenységét, mulasztásait, tanulmányi eredményét folyamatosan figyelemmel kíséri

a gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenységéről félévkor és év végén jelentésben számol be az intézmény vezetőjének, a fenntartónak

szükség esetén az illetékes gyermekvédelmi szervekkel felveszi a kapcsolatot és segítséget kér a további intézkedések tekintetében (pl. krízishelyzet esetén pszichológusi segítség kérése)

A hátrányok kompenzálásának lehetséges iskolai eszközei:

- napközi igénybevétele – étkezési kedvezményekkel
- szociális segélyekhez ajánlás
- nyári táboroztatás
- kirándulások, színházlátogatások lehetőségéhez segítségnyújtás
- korrepetálás a hátrányok leküzdéséhez
- tehetséggondozás szakkörökbe irányítással, egyéni foglalkozásokkal
- pályairányítás, pályaválasztás segítése
- szükség esetén pedagógiai szakszolgálat, nevelési tanácsadó segítségének igénybevétele
- művészetoktatás
- drámapedagógia
- amennyiben a hátrányos helyzetű gyermek körülményei olyan mértékben romlanak, hogy ellátása már nem kellő mértékben biztosított, intézkedést kezdeményezünk a megfelelő hatóságnál

8. Alapfokú művészetoktatás céljai és feladatai

8.1. A zeneoktatás célrendszere

Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja keretében folyó zenei nevelés alkalmat ad az érdeklődő és fogékony növendékek képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását.

A képzés figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítja készségeiket és gyarapítja ismereteiket.

Lehetőséget ad az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti, népi hagyományok, értékek átadására, az értékmegőrzés formáinak kialakítására.

A program lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység – nyitottság, igényesség, fogékonyság – alakítása mellett a zene megszólaltatásához szükséges hangszeres és énektechnikai készségek megszerzésére, a zenei ismeretek átadására és minden zenei tevékenység tudatosítására.

A zeneoktatás a különböző zenei műfajok sajátosságait, a művészi megjelenítés módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy az önkifejezés eszköztárának gazdagításával a zene alkalmazására, befogadására készítsen fel.

8.2. A zeneoktatás általános fejlesztési követelményei, feladatai

- A zenei műveltség megalapozása és fejlesztése.
- A zenei képességek fejlesztése (hallás, ritmusérzék, intonációs érzékenység, fogékonyság a dinamika és a hangszín különbségeire, zenei memória és fantázia, előadói és manuális készség, a zenei karakterek iránti érzékenység kialakítása).
- A zenei olvasás és írás alapfokot meghaladó készségének megalapozása és kifejtése.
- A hangszeres technikai készség, az improvizációs készség és képesség, az alkotó magatartás, a kreativitás és a művészi kifejezőkészség kialakítása.
- Rendszerezett zenei ismeretek, általános zenei műveltség átadása. A zenei műszavak és jelentésük megismertetése. A zene logikájának, a harmóniai szerkezet és a forma összefüggéseinek megismertetése.
- A kortárs zene befogadására nevelés.
- Az értékes zene megszerettetése. A növendékek zenei ízlésének formálása.
- A tanulók életkorának megfelelő zenei tárgyú könyvek, ismeretterjesztő művek olvasására való ösztönzés. A társművészetek iránti nyitottság kialakítása.
- A zenei élet eseményei iránti érdeklődés felkeltése, illetve részvétel a zenei életben.
- Tehetséggondozás.
- A zenei pályát választó növendékek felkészítése szakirányú továbbtanulásra.
- A növendékek rendszeres, céltudatos, igényes munkára, hatékony gyakorlásra nevelése.
- A tanuló aktív társas muzsikálásra nevelése.
- Közreműködés az egyéb intézmények kulturális rendezvényein.
- Az amatőr zenekarokban, kamara-együttesekben, kórusban történő aktív részvételre való előkészítés, ösztönzés.
- Cserekapcsolatok létesítése hazai és – lehetőség szerint – külföldi zeneoktatási intézményekkel.

A művészeti nevelés a leghatékonyabb személyiségformáló eszköz, ugyanis érzelmen keresztül hat az értelemre, az ismeretek, a készségek, a képességek, a jártasságok, az attitűdök megszerzését, rögzítését az alkotó munka folyamata által biztosítja.

9. Közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

Az iskolának nemcsak az egyéni képességek kibontakoztatása, a személyiségfejlesztés területén van kötelezettsége és lehetőségei, hanem ezzel párhuzamosan a közösség fejlesztésével, a gyermekek közösségen keresztül, közösségben történő nevelésével is foglalkoznia kell. Iskolánk adottságai, feltételrendszere optimálisak a közösségfejlesztéshez, hiszen a létszám átlátható, kiépíthető kapcsolatrendszert tesz lehetővé.

A tanulók közösségi nevelését szolgálják az iskolában működő különféle tanulóközösségek: osztályközösség, alsó- felső tagozat, napközis csoportok, művészeti oktatás közösségei, csoportjai. A tanórákon kívül különböző szakkörökön, sportkörökön, hitoktatáson vehetnek részt tanulóink.

Törekedni kell minél több iskolán kívüli program szervezésére, mert ezek is segítik az együttműködési képesség, a tolerancia fejlesztését, létrehozzák a közösségi élmény értékteremtő hatását.

A művészetoktatás közösségteremtő lehetőségeivel is élni kell.

9.1. A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladataink

- A különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, nevelői irányítása
Az iskolai élet egyes területeihez (tanórákhoz, tanórán kívüli tevékenységekhez) kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése.
- A tanulók életkori fejlettségének figyelembevétele a tanulóközösségek fejlesztésében
A tanulói közösségek irányításánál a nevelőknek alkalmazkodniuk kell az életkorral változó közösségi magatartáshoz: a kisgyermek heteronóm – a felnőttek elvárásainak megfelelni akaró – személyiségének lassú átalakulásától az autonóm – önmagát értékelné és irányítani képes – személyiséggé válásig.
- Az önkormányzás képességének kialakítása
A tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelné tudják.
- A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése

*A Visegrádi Áprily Lajos Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
pedagógiai programja – 1. kötet: Nevelési terv*

A tanulói közösségeket irányító pedagógusok legfontosabb feladata, a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése, hiszen a tanulói közösség által történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha a tanulók a közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt vesznek, és ott a közösségi együttéléshez szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjthetnek.

- A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása.

A tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása.

9.2. A közösségi nevelés érdekében tanévenként végzendő feladatok

Kirándulások szervezése:

- alsó tagozaton rövidebb távolságra
- felső tagozaton rövidebb, hosszabb távra egyaránt – országismeret, országjárás
- 1-2 osztály, vagy tagozat együttes kirándulása meghatározott céllal, tematikával (lehet pl. egészségnevelés célzatú, történelmi, irodalmi évfordulóhoz kapcsolódó, nemzetiségi téma. stb.)
- erdei iskola szervezése alsó tagozatban minimum 3 nap, felső tagozatban min. 4 nap
- külföldre szervezett kirándulások kb. két évente: egyrészt Erdélybe, a parajdi testvériskolába, másrészt Obergünzburgba a német testvérvárosba kapcsolat ápolása céljából

Erdei iskolák, több napos osztálykirándulások

Az erdei iskola sajátos, a környezet adottságaira építő nevelés- és tanulásszervezési egység, mely a szorgalmi időszakban megvalósuló, egybefüggően többnapos, az iskola szokásos működési helyétől különböző helyszínen végzett tanulásszervezési mód, melynek során a tanulás a tanulók aktív, cselekvő, kölcsönösségen alapuló együttműködésére és kommunikációjára épül.

Kiemelt feladata a környezettel harmonikus, egységes életvezetési képességek fejlesztése, és a közösségi tevékenységhez kötött szocializáció.

*A Visegrádi Áprily Lajos Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
pedagógiai programja – 1. kötet: Nevelési terv*

Nagy hangsúlyt kap a környezeti- és egészséges életmódra nevelés, a természeti és kulturális emlékeink megfigyelése, a természettudományos gondolkodás empirikus tapasztalatokon alapuló fejlesztése, a velünk élő környezet minél alaposabb megismerése. A programok összeállításában fontos szerepet jut a tanulók életkora, már meglévő ismeretei mellett annak is, hogy pedagógusaink hogyan és mit szeretnének a megfigyeltekből beilleszteni a további iskolai munkába.

Erdei iskolai, kirándulási projektjeink az alábbi területeket ölelik fel:

Korosztály	Témakör	Érintett tantárgyak
Alsó tagozat	Erdők, mezők, vízpartok állat- és növényvilága, – Tájékozódás a természetben – A vidéki élet szépségei	Környezetismeret Magyar nyelv és irodalom Ének-zene vizuális kultúra Technika és életvitel Testnevelés
Felső tagozat	Ismerkedés Magyarország tájegységeivel – Magyarország műemlékei – A hagyományok és népművészet szerepe életünkben – Magyarország természeti kincsei	Természettudomány Magyar nyelv és irodalom Ének-zene Vizuális kultúra Technika, és életvitel Testnevelés Földrajz Biológia Történelem

Pályázati lehetőségeink kimerítésével határozott törekvésünk – a nemzeti összetartozás érzésének erősítését szolgálva – annak elérése, hogy diákjaink intézményünkben folytatott tanulmányaik alatt legalább egy alkalommal az iskola által szervezett kirándulás keretében eljussanak olyan Kárpát-medencei területekre, amelyeken jelentős számú magyar nemzetiség él.

Versenyek meghirdetése, versenyeken való részvétel:

- pályázatokon, tanulmányi versenyeken való részvétel, stb.
- művészeti pályázatok, versenyek, találkozók, fesztiválok szervezése, illetve azokon való részvétel
- tanulmányi és sportvetélkedők

Rendezvénylátogatás:

- Tanévenként minden tanulócsoport legalább két alkalommal vegyen részt színházi előadáson, ami az 1-2. osztályoknál lehetőség szerint helyi előadás, 3-4. osztálytól igazi színházlátogatás legyen (pl. Budapesten).
- Hangverseny látogatás évente több alkalommal célszerű szervezni a zeneoktatásban részesülők számára. A hangverseny látogatásra a zenét nem tanuló fiatalok is bevonhatók.
- ☉ A néptáncos nevelés része a népzenei és néptáncos előadások látogatása is

Táborok szervezése:

A táborok kitűnő terepet jelentenek a közösségben, közösség által történő személyiségfejlesztésre, ezért az iskola nem vonhatja ki magát e kiváló lehetőség alól, vagyis szükséges, hogy évente 1-2 saját szervezésű tábort kínáljunk fel a gyermekeknek. Ezek a táborok lehetőség szerint valamilyen szaktábor jellegűek legyenek.

Hagyományok ápolása:

A hagyományoknak kiváló közösségteremtő ereje van, hiszen ezek révén alakul ki igazán a saját közösséghez (iskolához, településhez, nemzetiséghez) való kötődés, a közösségi csoporttudat.

Iskolánk hagyományai:

- Áprily-hét (nov. 14-hez, a költő születésnapjához kapcsolódóan)
- Nemzetiségi nap (december 18.),
- Iskolanap (téli szünet előtti nap)
- A magyar kultúra napja (január 22.)
- A költészet napja (április 11.)

*A Visegrádi Áprily Lajos Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
pedagógiai programja – 1. kötet: Nevelési terv*

- A nyelvek órája
- A zene világnapja
- Zoller-díj átadás
- Furulyatalálkozó
- Egészségnevelési és sportnap
- Az Áprily Diákja cím átadása
- Német nemzetiségi iskolák körzeti találkozója

Egyéb rendezvények, akciók:

A gyermeknap rendezvény a teljes iskolai közösséget megmozgatja. Jelentősége kiemelkedő. A tanulók szabadidejének eltöltésére szórakoztató programokat is kell szervezni a kulturált szórakozási szokások elsajátítása érdekében. Évente 1-2 iskolai jellegű „bált” szervezünk (pl. Halloween, farsang), „osztály bulit” az érintett osztályközösség és osztályfőnök megállapodása alapján.

10. A pedagógusok helyi intézményi feladatainak meghatározása

10.1. A pedagógusok helyi intézményi feladatai a nevelés-oktatás folyamatában

Az intézményben dolgozó pedagógusok felelősséggel és önállóan, a tanulók tudásának, képességeinek és személyiségének fejlesztése érdekében végzik szakmai munkájukat a munkaköri leírásban foglaltak keretein belül az iskolai tantárgyfelosztásban meghatározott munkarend alapján.

A pedagógus:

- rendszeresen megbeszéli és kialakítja a legfontosabb napi feladatokat a tanulócsoportjában tanító nevelőkkel, és szükség esetén egyeztet velük;
- tanóráira és tanórán kívüli foglalkozásaira rendszeresen felkészül, nagy gondot fordít a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelő fejlesztő foglalkoztatásra, a módszertani innovációra, a rendelkezésre álló idő optimális kihasználására;
- tanórai munkáját a gyermekek adottságainak, haladási tempójának megfelelően differenciáltan szervezi;

*A Visegrádi Áprily Lajos Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
pedagógiai programja – 1. kötet: Nevelési terv*

- szükség esetén a lemaradó tanulók számára felzárkóztató foglalkozást tart, egyéni segítségnyújtással támogatja tovább haladásukat;
- gondot fordít a tehetséges tanulók megfelelő foglalkoztatására, amit a tanórai differenciáláson kívül egyéni tehetséggondozó foglalkozás illetve tanulmányi versenyekre való felkészítés formájában is megtehet;
- rendszeresen ellenőrzi és értékeli a gyermekek tanulmányi munkáját;
- az értékelésben törekszik az írásbeli és szóbeli formák egyensúlyának megtartására, gondot fordít arra, hogy az írásbeli és szóbeli számonkérés egyensúlyban legyen;
- a kötelező írásbeli feladatokat ellenőrzi, javítja, vagy a tanulókkal együtt értékeli;
- az írásbeli számonkérések anyagait a következő tanóra, de legkésőbb 10 munkanapon belül köteles kijavítani;
- a tanulók személyiségfejlesztését a tanítás-tanulás folyamatában tervszerűen végzi
- fokozatosan szoktatja tanulóit az iskolai élet szabályainak betartására, megismerteti és betartatja velük az iskola házirendjét;
- törekszik rá, hogy tanulói nyugodt légkörben, türelmes, elfogadó környezetben fejlődjenek;
- tanórán kívüli szabadidős foglalkozásokat szervezhet a tanulók életkorának, igényeinek megfelelően;
- a tanítási órákon és tanórákon kívüli foglalkozásokon különös gondot fordít a tanulók együttműködési készségeinek, önállóságának és öntevékenységének kialakítására;
- megismeri az általa foglalkoztatott tanulókról szóló szakvéleményeket és szakértői véleményeket, annak ajánlásait figyelembe veszi és mérlegeli az érintett gyermekek tanításkor és osztályzásakor;
- foglalkozásain optimálisan felhasználja a rendelkezésére álló szemléltető eszközöket;
- lehetőségei szerint gyarapítja szakmai és pedagógiai tudását

10.2. Az osztályfőnöki munka nevelési tartalmai

Az osztályfőnök céltudatosan irányítja az osztályban folyó nevelő-oktató munkát.

A tanulókkal közösen tervezi, elemzi, és alakítja az osztály életét, biztosítja annak bekapcsolódását az iskola egészének nevelési rendszerébe.

Az osztályfőnöki munka eredményessége érdekében a pedagógus kapcsolatot tart tanítványai szüleivel, erősíti a családból származó pozitív nevelési hatásokat, megismeri a család

viszonyulását az iskolához, a gyermekhez.

Az osztályfőnöki órákon törekedni kell olyan légkör kialakítására, amely feloldja a tanulóknak lévő gátlásokat, segíti a tanulókat abban, hogy őszintén nyilatkozzanak meg a "kényes" témákban is.

11. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partneri kapcsolattartásának szabályai

11.1. Elvárásaink a hatékony nevelés és oktatás érdekében

11.1.1. Tanulóink

- kapjanak az iskolától értékálló tudást;
- ismerjék meg kötelességeiket és érvényesítsék jogaikat: vegyenek részt az iskola színes, sokoldalú életében (működő diákönkormányzat);
- értékeljék saját és mások tudását, a tanuláshoz legyenek tekintélyesek;
- fejlődjen önismeretük;
- saját képességeiknek megfelelő maximális tudást (jártasság, készség) szerezzenek,
- olyan humán értékeket sajátítsanak el, mint becsület, tisztesség, egymás tisztelete, hazaszeretet, magyarságtudat;
- kapjanak személyiségfejlődésüknek és képességeiknek megfelelő egyéni bánásmódot.

11.1.2. A pedagógus

- rendelkezzen színvonalas, korszerű szaktudással, pedagógiai ismeretrendszerrel, befogadási és önművelődési készséggel;
- legyen képes kollégáival, a szülőkkel, de főleg a gyermekekkel a mindennapos kapcsolattartásra, vegye észre gondolatait, hallgassa meg véleményüket, javaslataikat;
- értékvalláló magatartással hitelesen érvényesítse az iskola által közvetített nevelési elveket;
- rendelkezzen kommunikációs-, döntési-, szervezési- és elemzőkészséggel;
- nevelőtestületünk tagjaként egységesen képviselje a munka tiszteletét, megbecsülését, valamint a műveltségnek és igazságosságnak, mint feltétlen értékeknek a fontosságát.

11.1.3. A szülő

- ismerje saját és gyermeke jogait, kötelességeit;
- mindenkor bizalommal forduljon véleményével, javaslatával vagy problémáival a pedagógusokhoz;
- kérjen támogatást az iskolától problémáinak megoldásához;
- működjön együtt a pedagógusokkal gyermeke nevelésében.

11.2. Egyéb partnereink

Váci Tankerületi Központ

Az iskola fenntartója és működtetője.

Diákönkormányzat, mint a tanulók képviselőjét ellátó szervezet (ld. külön fejezetben)

Szülői szervezet

A tanulói személyiség fejlesztésére irányuló nevelő-oktató munka egyrészt a nevelők és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon, a tanulói közösség ráhatásán keresztül érvényesül, melyhez elengedhetetlen a szülői közösség aktív részvétele. Mindez az iskola szereplőinek – a tanulóknak, a pedagógusoknak, a szülőknek – hatékony együttműködéséhez kötött, s egyes intézményi pedagógiai feladatok megvalósítása révén érhető el.

Intézményünket hatékony szülői szervezet segíti céljai elérésében. Érzékenyek, fogékonyak az iskolai élet történései iránt. Tevékenységük szorosan összefonódik az Áprily Iskoláért Alapítvány tevékenységével.

Óvodák

- Fellegvár Óvoda, Visegrád
- Fekete István Óvoda, Kisoroszi

Együttműködésünk áthatja a teljes nevelési ill. tanévet. Nyílt napok szervezése, a tanítók és óvodapedagógusok tapasztalatcseréje, bemutatkozó előadások tartása, egymás kölcsönös meghívása az adott intézmény eseményeire garantálják a zökkenőmentes átmenetet óvoda és iskola között.

Egészségügyi szolgálat

*A Visegrádi Áprily Lajos Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
pedagógiai programja – 1. kötet: Nevelési terv*

- Iskolaorvos
- Iskolafogászat
- Védőnő

Fentiek biztosítják az egészségügyi szűrést és ellátást, illetve a mentálhigiénés és egészségnevelés területén közreműködnek.

Társadalmi, kulturális szervezetek, intézmények, civil egyesületek, alapítványok, társaságok

- Áprily Iskoláért Alapítvány
- Visegrádi Német Nemzetiségi Önkormányzat
- Szent György Lovagrend
- MNM Mátyás Király Múzeum
- Mátyás Király Művelődési Ház és Könyvtár

Működésük segít megvalósítani nevelési-oktatási céljainkat, támogatásuk bővíti lehetőségeinket a tanórai és tanórán kívüli tevékenységek megszervezésében, a lakóhely hagyományainak ápolásában.

Külföldi kapcsolatok

A Parajdi Áprily Lajos Általános Iskola,

amellyel a névadó szellemisége, a magyar nemzeti múlt és kultúra ápolásának lehetősége kapcsolja össze iskolánkat.

Obergünzburg

A bajor várossal a nemzetiségi jelleg, a német nyelv gyakorlása kapcsol össze bennünket.

Kapcsolatainkban az interkulturális nevelés lehetőségét ültetjük át a gyakorlatba.

Egyházakkal való kapcsolat

Hitoktatás céljára a törvénynek megfelelő feltételeket valamennyi egyház részére biztosítjuk. Vallási tekintetben a tolerancia jellemzi az iskolai közösségeket.

Az együttműködés formái

Megállapodások keretében szabályozzuk a különböző kapcsolatainkat.

12. A diákönkormányzat működése

Az iskola tanulóinak érdekvédelmi szervezete a diákönkormányzat.

12.1. A diákönkormányzat feladata:

- A tanulók érdekeit képviselje.
- A diákokat érintő kérdésekben véleményt nyilvánítson, a diákokat érintő jogorvoslati ügyekben javaslatot tegyen az igazgatónak.
- A diákönkormányzat a tanulói érdekképviseleten túl részt vesz az iskolai élet alábbi területeinek segítésében:
 - tanulmányi munka (versenyek, vetélkedők, pályázatok)
 - sportvetélkedők szervezése
 - kirándulások szervezése
 - iskolai rendezvények
 - szabadidős tevékenységek

Az iskolavezetés kötelessége, hogy minden olyan kérdésben meghallgassa a DÖK véleményét, amely az iskola tanulóinak *nagyobb közösségét* - legalább egy tanulócsoportját* – érinti.

(**egy tanulócsoport*: egy osztály egésze, vagy azon kisebb csoportja, amely egy – egy tantárgyat együtt, egy tanár/tanító vezetésével tanul. Létszáma minimum 8 fő.)

A 2011-es köznevelési törvény 48. § 4. törvénycikke alapján a diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:

- az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
- az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
- a házirend elfogadása előtt.

12.2. A szervezet felépítése:

A DÖK tagjai a képviselők, a diákelnök és a DÖK munkáját segítő pedagógus. Az osztályokat felső tagozat esetén 2-2 fő képviseli. Megbízásuk egy évre szól.

*A Visegrádi Áprily Lajos Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
pedagógiai programja – 1. kötet: Nevelési terv*

A diákönkormányzat képviselői titkos szavazással elnököt választanak, aki irányítja a diákönkormányzat munkáját, s képviseli a diákönkormányzatot azon üléseken, amelyre meghívást kap.

A diákönkormányzat minden tagja egyenrangúan vesz részt a diákönkormányzat gyűlésein, mindenki szavazati joggal rendelkezik.

A diákönkormányzat működése:

A tanulóközösség választott képviselői a közösség érdekvédelmét, életének szervezését látják el. A képviselők munkájukról kötelesek folyamatosan tájékoztatni az őket megválasztókat.

A küldöttek képviselik az őket választó közösségeket a diákönkormányzat gyűlésein, illetve tájékoztatják megválasztóikat az iskolai vezetőség tevékenységéről, az aktuális feladatokról.

Az elnök feladata a képviselők üléseinek összehívása, előkészítése, levezetése, a hozott döntések, határozatok végrehajtásának figyelemmel kísérése.

A diákönkormányzat a gyűléseket havonkénti rendszerességgel tartja. Az ülések nyilvánosak, bárki részt vehet rajta.

A diákönkormányzat üléseiről írásos emlékeztető készül.

A diákönkormányzatot az iskola igazgatóságával, a nevelőtestülettel való kapcsolattartásban, tárgyalásokon a diákönkormányzatot segítő tanár képviseli.

A diákönkormányzat döntéseit szóban, egyszerű többséggel hozza. Külön határozat alapján a döntést titkos szavazással is meg lehet hozni.

A diákönkormányzat akkor határozatképes, ha tagjainak legalább az 50 %-a jelen van.

13. Iskolai egészségnevelési program

Magyarország Alaptörvénye XIX. cikk: Mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez.

Ez a sors, amit élünk, csak egyszer miénk.”

(Demjén Ferenc)

A WHO megfogalmazása szerint:

„Az egészség a teljes testi, lelki és szociális jólét állapota, és nem csupán a betegség vagy fogyatékosság hiánya.”

Az egészség dimenziói:

- biológiai egészség: szervezetünk, testünk megfelelő működése
- lelki egészség: személyes világnézetünk, magatartásbeli alapelveink, illetve a tudat nyugalmának és az önmagunkkal szembeni békének a jele
- mentális egészség: a tiszta és következetes gondolkodásra való képesség
- emocionális egészség: az érzések felismerésének, illetve azok megfelelő kifejezésének képessége
- szociális egészség: másokkal való kapcsolatok kialakításának egészsége.

13.1. Az iskolai egészségfejlesztés fő célkitűzései:

Iskolánk minden tevékenységével szolgálja tanulóink egészséges testi, lelki, mentálhigiéniai, szociális fejlődését.

A tanulók korszerű ismereteket szerezzenek, ismereteiket folyamatosan bővítsék egészségük, egészséges környezetük megőrzése és védelme érdekében.

Törekszünk arra, hogy tanulóinknál pozitív szokásokat, magatartásformákat alakítsunk ki egészségi állapotuk javítása érdekében.

Tanulóink nevelése, felkészítése a harmonikus életvitel kialakítására, konfliktusok, problémák megfelelő kezelésére, optimális megoldására.

Tanulóink viselkedésére a későbbiekben, felnőtt életükben is hatást gyakorló szemléletmód, igény kialakítása a teljes, egészséges élet megélése iránt.

Tanulóinkat képessé tenni arra, hogy tudjanak alapvető segítséget nyújtani rászoruló embertársaiknak – alapvető elsősegély-nyújtási ismeretek közvetítése.

Ismerjék meg a stressz- és feszültségoldás metódusait.

Fizikailag aktív, egészségtudatos életvezetésre neveljük őket.

A tanulók ismerjék meg

- a rendszeres fizikai aktivitás egészségmegőrzésben játszott szerepét
- az egészségtudatos léthez tartozó egyénileg kialakított mozgásprogram fittség megőrzése szempontjából való fontosságát;
- a stressz- és feszültségoldó gyakorlatok szerepét a testi-lelki kiegyensúlyozottság elérésében.

*A Visegrádi Áprily Lajos Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
pedagógiai programja – 1. kötet: Nevelési terv*

A tanévre aktualizált programok kialakítása során figyelembe vesszük, hogy kellő mennyiségű egészséges mozgásformát tartalmazzon a tervezet.

Ennek kritériuma az, hogy az aktív, mozgásos tevékenységek az iskolai élet minden területét fogják át.

Az egészséghez és az egészséges környezethez való igény kialakításának érdekében, környezetvédelmi alapismeretekkel ismertetjük meg a tanulókat.

Tudatosítjuk azt, hogy a saját testkép megismerése és a testtudat kialakítása a tanulóknál az egészségtudatos, az egészség- megőrzést preferáló magatartás fontos része.

Az önismeret, önuralom, a társadalmi normák szerinti viselkedés és pozitív gondolkodás kialakításának érdekében hangsúlyozzuk a stressz- és feszültségoldás alapvető fontosságát az interperszonális kapcsolatok kezelésében fontos szerep jut az osztályfőnöki óráknak, a tanórai drámajátékoknak, a csoportos szabadidős tevékenységeknek. Mindezek a személyes és társas kompetenciák fejlesztését szolgálják.

A biztonságos életvezetés elsajátítása érdekében annak tudatosítása, hogy az egészségtudatos magatartásra szocializálásnak szerves része a lelki egészség erősítése és fejlesztése, a szükséges prevenciók folyamatok és tevékenységek kialakítása.

13.2. Az egészségfejlesztés fő területei:

- önmagunk és egészségi állapotunk megismerése,
- az egészséges táplálkozás,
- a testi és lelki egészség kapcsolata, kölcsönhatása,
- a viselkedési függőségek, az alkohol-és kábítószer fogyasztás, dohányzás veszélyei,
- a családi és kortárskapcsolatok,
- az aktív életmód, a sport,
- a személyes higiénia,
- az egészséges környezet, a helyes időbeosztás kialakítása
- a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,
- a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
- a szexuális fejlődés

- kommunikációs kompetenciák fejlesztése

13.3. Az iskolai egészségnevelés folyamatának szinterei:

Az egészségnevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozásnak feladata.

13.3.1. Tanórák, kötelező foglalkozások

Figyelmet fordítunk minden tantárgy esetében a tananyagtartalom és az egészségfejlesztési feladatok csatlakozási pontjaira. Kiemelt jelentőségű a **testnevelés, környezetismeret, erkölcstan, természetismeret, biológia, kémia, földrajz, osztályfőnöki órák** szerepe, lehetőségei. Az egészségfejlesztési feladatok megvalósítását tartalmi szempontból a helyi tantervben rögzítjük. Természetesen a többi tantárgy esetében is törekszünk a pozitív egészségszemlélet kialakítására.

Mindennapos testnevelés, testmozgás

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg a következő módon.

„Az iskola a nappali rendszerű iskolai oktatásban azon osztályokban, ahol közismereti oktatás is folyik, megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében, amelyből legfeljebb heti két óra

- a) a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott oktatásszervezési formákkal, műveltségterületi oktatással,
- b) iskolai sportkörben való sportolással,
- c) versenyszerűen sporttevékenységet folytató igazolt, egyesületi tagsággal rendelkező vagy amatőr sportolói sportszerződés alapján sportoló tanuló kérelme alapján a tanévre érvényes versenyengedélye és a sportszervezete által kiállított igazolás birtokában a sportszervezet keretei között szervezett edzéssel váltható ki.”

A mindennapi testedzés lehetőségének biztosítása:

Testnevelésórák, néptánc, játékos testnevelés; az iskolai sportkör foglalkozásai; tömegsport foglalkozások; úszásoktatás.

Labdajátékok (mint pl., röplabda, kosárlabda, asztalitenisz), futball, floorball.

A mindennapos testneveléssel kapcsolatos tanévenkénti feladatok

Minden tanév első hetében van módja a szülőknek arra, hogy az adott tanévre vonatkozóan a mindennapos testnevelés eljárásrendjének megfelelően nyilatkozzanak arról, hogy gyermekük az intézményünk által biztosított három testnevelésórán felül milyen módon teljesíti mindennapos testnevelésre vonatkozó kötelezettségét.

13.3.2. Napközi, szervezett iskolai étkeztetés

Az egészséges táplálkozással kapcsolatos, a megfelelő személyi higiénés szokások kialakításának legkézenfekvőbb, mindennapi színtere. Következtes, mindennapos tevékenység, szokásrendszer kialakítására ad lehetőséget.

13.3.3 Tanórán kívüli foglalkozások, programok

Tanulóink számára a tanórákon kívül a következő lehetőségeket biztosítjuk:

- gyógytestnevelés,
- gyalogos és kerékpáros túrák
- egészségnevelési és sportnap
- osztálykirándulások, táborok, erdei iskola, terepgyakorlat;
- kreatív, cselekedtető akciók (pl.: szemétszedés, növényültetés, stb.);
- Nagy Sportágválasztó;
- újrahasznosított anyagok előtérbe helyezése
- takarékos energiafelhasználás - példamutatás

13.4. Rendszeres, szervezett egészségügyi és egyéb szűrés

A tanulók életkorhoz kötött vizsgálata, mely magában foglalja a testi, érzelmi és intellektuális fejlődés követését és az érzékszervek vizsgálatát. Az életkorhoz kötött szűrővizsgálatok a fejlődés követésén kívül a krónikus betegségek és kóros elváltozások korai felismerésére is irányulnak (szekunder prevenció).

- iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, fogorvos, védőnő) segítségének igénybevétele;
- a tanulók egészségügyi és higiéniai szűrővizsgálatának megszervezése;

*A Visegrádi Áprily Lajos Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
pedagógiai programja – 1. kötet: Nevelési terv*

- fogászati szűrés;
- a tanulási nehézségekkel, koncentrációs zavarral küzdő tanulók szűrése
iskolapszichológus szűrővizsgálata

13.5. Az iskolai egészségnevelő program szereplői

- a diákok
- az intézményvezető
- a nevelőtestület (kiemelt szerepük van a testnevelőknek, biológia szakos tanároknak és
az osztályfőnököknek)
- a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős
- a diákönkormányzatot segítő pedagógus
- a szülők
- a logopédus
- a fejlesztőpedagógus
- a pszichológus
- az iskolaorvos
- a védőnő
- külső szervezetek, alapítványok, szakemberek

13.6. Az egészségfejlesztési program kiemelt jelentőségű feladatkörei, programjai

13.6.1. Szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése

Dohányzás-, drog- és alkohol-prevenció

Az egészségprogram részét képezi az iskolai drogprevenációs munka, amely keretében nagy hangsúlyt kell fektetni a megelőzésre. Az iskola leghatékonyabban a pozitív énkép fejlesztéséhez, a személyiség formálásához képes hozzájárulni, és e mellett precíz ismereteket tud közvetíteni.

13.6.2. A bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése

„Agresszióról beszélünk támadó jellegű magatartás, ellenséges, legtöbbször feszültséggel járó belső érzületek, élmények jelentkezésekor, amelyek irányulhatnak a külvilágra, személyre vagy

*A Visegrádi Áprily Lajos Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
pedagógiai programja – 1. kötet: Nevelési terv*

befelé az átélőre magára; lehetnek tudatosak vagy tudattalanok, megmutatkozhatnak közvetlenül vagy közvetve, vagy akár átalakult formában is.” (Az agresszió világa. Szerk.: Hárdi István.)

Az agresszió, a bántalmazás formái:

- Verbális
- Fizikai
- Érzelmi

Iskolánk nevelőtestületének célja: a másik egyén érdekeit figyelembe vevő, az önérdek és a másik fél érdekeinek kölcsönös egyeztetését szolgáló magatartás kialakítása.

Az agresszió megelőzésének, kezelésének módszerei iskolánkban:

- az iskolai dokumentumok összhangjának megteremtése a témával kapcsolatban,
- együttműködés az iskola, az érintettek és a szakmai szervezetek között (nevelési tanácsadó, rendőrség)
- többszintű jelzőrendszer működtetése: iskola – szülő – külső szervezet,
- a gyermeki, tanulói jogok érvényesülésének a nevelési-oktatási folyamat és az iskolai döntések középpontjába állítása,
- a személyes és társas kompetenciák fejlesztését elősegítő környezet kialakításával: elfogadó, pozitív attitűd fejlesztése, erősítése, együttműködésre és az egyén közreműködésére építő oktatásszervezés,
- az ehhez szükséges pedagógus kompetenciák megerősítése: kommunikációs tréningek, esetmegbeszélések az érintett felek között (a pedagógus „emberképe” meghatározó eleme a folyamatnak),
- az osztályfőnöki szerep megerősítése,
- az ehhez szükséges tanulói kompetenciák megerősítése: személyiségfejlesztő tréningek, önbecsülés, motiváció növelése, tematikus beszélgetések,
- a pedagógusok körében a szükséges attitűd fejlesztése: önuralom, tolerancia, bizalom, higgadság, empátia, nyitottság, humor, kiszámíthatóság, hitelesség, erőszakmentes kommunikáció,
- továbbképzések: konfliktuskezelés, agresszió-kezelés, tanulásmódszertan, módszertani kultúra fejlesztése: kooperatív technikák, team munka alkalmazása,
- tanár-diák kapcsolatok minőségi javítása:
 - közös tanórán kívüli programok,

*A Visegrádi Áprily Lajos Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
pedagógiai programja – 1. kötet: Nevelési terv*

- sport- és művészeti tevékenység szervezése,
- közös versenyre készülés,
- iskolaszépítés, tanteremrendezés,
- teljesítmény növeléséhez, a kudarcélmények csökkentéséhez, a gyermeki, tanulói sikerélmény megéléséhez vezető tevékenységek.
- közös érték- és normateremtés:
iskolai dokumentumok közös kialakítása (szülők, diákok, pedagógusok) és a végrehajtás közös értékelése,
pozitív teljesítményértékelés,
hagyományok ápolása.
szakemberek bevonása a mindennapi munkába: gyermek- és ifjúságvédelmi felelős,
iskolapszichológus, gyógypedagógus, iskolaorvos, védőnő,
tanári példamutatás.

Az erőszak elleni fellépés nem szűkíthető le a közoktatásra, olyan társadalmi problémáról van szó, amely széles társadalmi összefogással lehet eredményes. Az iskola sokat tehet azért, hogy ezt az összefogást – főként helyi szinten – elősegítse.

13.7. Baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás

Az iskola minden dolgozójának alapvető feladatai közé tartozik, hogy a tanulók részére az egészségük, testi épségük megőrzéséhez szükséges ismereteket átadja, valamint ha észleli, hogy a tanuló balesetet szenvedett, vagy ennek veszélye fennáll, a szükséges intézkedéseket megtegye. Minden tanév elején baleset és tűzvédelmi oktatást tartunk a tanulóknak és az alkalmazotti közösségnek.

13.7.1. Baleset-megelőzés

Az iskola dolgozóinak feladatai a tanuló és gyermekbaleset megelőzésével kapcsolatban:

- Minden dolgozónak ismernie kell és be kell tartania az SZMSZ mellékleteiben található munkabiztonsági szabályzat, valamint a tűzvédelmi utasítás és a tűzriadó terv rendelkezéseit.
- A tanév megkezdésekor, az első osztályfőnöki órán ismertetni kell:
 - az iskola környékére vonatkozó közlekedési szabályokat,

*A Visegrádi Áprily Lajos Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
pedagógiai programja – 1. kötet: Nevelési terv*

- a házirend balesetvédelmi előírásait,
 - a rendkívüli esemény (baleset, tűzriadó, bombariadó, természeti katasztrófa, stb.) bekövetkezésekor szükséges teendőket, a menekülési útvonalat, a menekülés rendjét,
 - a tanulók kötelességeit a balesetek megelőzésével kapcsolatban.
- Minden tantárgy keretében oktatni kell a tanulók biztonságának és testi épségének megóvásával kapcsolatos ismereteket, rendszabályokat és viselkedési formákat.
 - A nevelők a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozásokon, valamint az ügyeleti beosztásukban meghatározott időben kötelesek a rájuk bízott tanulók tevékenységét folyamatosan figyelemmel kísérni, a rendet megtartani, valamint a baleset-megelőzési szabályokat a tanulókkal megtartatni.
 - Az osztályfőnöknek az osztályfőnöki órákon a tanulókkal ismertetni kell az egészségük és testi épségük védelmére vonatkozó előírásokat, az egyes foglalkozásokkal együtt járó veszélyforrásokat, a tilos és elvárható magatartásformákat.
 - Az osztályfőnököknek feltétlenül foglalkozniuk kell a balesetek megelőzését szolgáló szabályokkal a következő esetekben:
 - Tanulmányi kirándulások, túrák előtt, rendkívüli események után, tanév végén a nyári idénybalesetek megelőzése érdekében a veszélyhelyzetekre és azok elkerülésére fel kell hívni a tanulók figyelmét.
 - A tanulók számára közölt balesetvédelmi ismeretek témáját és az ismertetés időpontját az osztálynaplóba be kell jegyezni. A nevelőnek visszakerdezéssel meg kell győződnie arról, hogy a tanulók elsajátították-e a szükséges ismereteket. A fokozottan balesetveszélyes tanítási órákat (testnevelés, fizika, kémia, technika) és a gyakorlati oktatást vezető nevelők baleset-megelőzési feladatait a munkavédelmi szabályzat mellékletében található.

13.7.2. Elsősegélynyújtás

Az elsősegélynyújtás ismereteinek elsajátításának célja:

Alapozza meg a felelősségteljes és szabálykövető magatartás kialakulását. Olyan pozitív attitűd kialakítása, amely nyitottá tesz a környezetünk értékeire, azok tiszteletére és megvédésére ösztönöz. Cél a testi, lelki, szociális egészség megbecsülésére, megőrzésére való nevelés, az egészséges életvezetésre való felkészítés. További cél, hogy a tanulók bárhol, bármikor, bármilyen körülmények között tudjanak szakszerű segítséget nyújtani a rászorulóknak. Fontos

*A Visegrádi Áprily Lajos Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
pedagógiai programja – 1. kötet: Nevelési terv*

a sürgősségi szemlélet kialakítása, a segélynyújtás alapszintű ellátásának elsajátítása. Fontos, hogy éles helyzetben saját kompetenciáink ismeretében hatékonyan tudjunk és merjünk segíteni embertársainknak.

Az elsősegélynyújtás, a segítő emberi magatartás fontosságát az alsó tagozatos tanulóknak is hangsúlyozni kell a tanév eleji, valamint a különböző tantárgyakhoz kapcsolódó balesetvédelmi oktatások alkalmával, és bármikor, ha az adott szituáció, nevelési helyzet lehetővé teszi.

Minden alsó tagozatos gyermekkel ismertessük az elsősegélynyújtás célját, korához, képességeihez képest elvárható tennivalóit vészhelyzetben, a segélykérés módjait.

A felső tagozatos tanulók az elsősegélynyújtás bővebb ismeretanyagát több tanóra keretében sajátítják el.

Az elsajátítás biológia, természetismeret és osztályfőnöki órák keretében zajlik. 6. osztályban természetismeret órák keretében, a következő tematika alapján:

- Az elsősegélynyújtás alapjai, célja.
- Tennivalók vészhelyzetben, a helyszín biztosítása.
- Segélykérés
- Betegvizsgálat
- A légút biztosítása
- Mellkasi kompresszió
- Stabil oldalfekvés
- A beteg mozgathatósága
- Betegszállítás
- Az elsősegélynyújtó kompetenciái
- Az elsősegélykészlet
- Elsősegélynyújtás ájulás esetén
- Sebek típusai
- Sebellátás
- A vérzések típusai
- Vénás vérzés ellátása
- Artériás vérzés ellátása
- Égési sérülések, azok ellátása
- Segítség áramütés esetén

- A betegségek tünetei
- Házi patika
- A lázcsillapítás
- Osztályfőnöki órákon belül évi egy óra.
- Biológia órák keretein belül az adott szervrendszerek egészségtanához csatolva.

13.8. Az egészségfejlesztés eredményességének nyomon követése

- Egészségnevelési tevékenységünk eredményességét csak több éves tevékenység után lehetséges érdemben mérni. A követendő mutatókat az alábbiakban határozhatjuk meg:
- a diáksportkörben mozgó, sportoló diákok számarányának alakulása
- a gyógytestnevelésre, könnyített testnevelésre és teljes felmentésre utalt diákok számának változása
- a tanulók mentális állapotában bekövetkező kimutatható változások követése

[W1] megjegyzést írt:

Csak akkor lehetünk azonban elégedettek, ha az iskola minden tanítási óráján és a tanórán kívüli foglalkozáson is egyaránt törekszünk a pozitív egészségszemlélet kialakítására.

13.9. Komplex intézményi mozgásprogram

- Egészséges életmód-tréningek épüljenek be a kötelező iskolai programokba (sport- és egészségnap, részvétel a különféle helyi szervezésű fitnesz és más sportprogramokon).
- A mozgásos tevékenységek a tantárgyi jellegnek és az életkori sajátosságoknak megfelelően épüljenek be az óratervi órákba.
- Az egész napos iskolai (szabadidős), napközis és tanulószobai foglalkozásokon a foglalkozási programban (tervben) foglaltak szerint, míg a különféle szabadidős tevékenységekben azok időkeretének minimum 40 %-a erejéig a testmozgás különféle formái domináljanak a tematikai-tárgyi jelleghez igazodóan.
- Az egyéb foglalkozásokon – a tantárgyfelosztás keretei között – nagyobb időkeretben és változatosabb programok keretében képviseltessék magukat a sportfoglalkozások (tömegsport, sportszakkör, sportkör stb.).
- Az éves munkatervben a szorgalmi időszak minden hónapjához – az évszak sajátosságainak megfelelően (pl. tél – korcsolyázás) – legyen egy-egy kiemelt mozgásos

*A Visegrádi Áprily Lajos Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
pedagógiai programja – 1. kötet: Nevelési terv*

tevékenység rendelve, mely az iskolai szabadidős és napközis időkeretben szervezett tevékenységek kiemelt iránya legyen.

- Az intézmény horizontális kapcsolatrendszerének keretében az iskolai sportegyesülettel, illetve a településen működő más sporttevékenységgel foglalkozó társadalmi szervezetekkel, továbbá az iskolai működést támogatni hivatott alapítvánnyal alakuljon ki stratégiai együttműködés az iskola tanulóinak mozgáskultúráját fejleszteni hivatott programok támogatása céljából.
- A tanulmányi kirándulások és az erdei iskolai programok egyik központi eleme legyen a mozgás és az egészségtudatos életmódra nevelés.
- Az uniós és a központi költségvetési források kimerítésével, az ezekre épülő anyagi alapokra támaszkodva a legkülönbélebb sportprogramok kerüljenek megszervezésre.
- A tanulók fizikai állapotának méréséből fakadó tapasztalatok értékelése alapján a szabadidős és sporttevékenységek terén a mozgásprogramok tartalmára készüljön minden tanévben javaslat.

14. Iskolai környezeti nevelési program

„Olyan embereket kell az iskolának kibocsátania, akik megtalálják helyüket az életben és szemüket a táguló horizontra függesztve szilárdan megállnak lábukon. Ez a feladat az iskolát minden szinten a legfontosabb közintézménnyé, és minden tanárt a legfontosabb közéleti alakká tesz.

Ahogy ma tanítunk, olyan lesz a holnap.”

/Szent-Györgyi Albert/

Nobel-díjas tudósunk fent idézett gondolatai különösen igazak a környezeti nevelésre vonatkoztatva.

14.1. Az iskola környezeti nevelési programjának céljai, feladatai:

- tanulóink **ismereteinek bővítése** szűkebb és tágabb, természeti és épített környezetükről; más népek, országok értékeinek megismerése
- a környezeti, természeti, történelmi értékek **megóvása** fontosságának felismertetése, a környezetvédelem módjainak, technikáinak megismertetése, gyakoroltatása (pl. takarékosság, takarítás, növény- és állatvédelem)

*A Visegrádi Áprily Lajos Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
pedagógiai programja – 1. kötet: Nevelési terv*

- az egészséges és fenntartható környezet érdekében történő **alkotó, fejlesztő** tevékenységekhez szükséges képességek kialakítása, erősítése diákjainkban; a felelős magatartáshoz szükséges igény, szellemiség közvetítése tanulóink felé.
- A természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben való fejlesztése a természeti környezet értékeinek és megóvásának céljaival összhangban.

Módszerek, tanulásszervezési formák:

- A tanítási órák klasszikus módszerei
- Kooperatív tanulási technikák
- Tanítási órán kívüli környezetben megvalósuló egyéni, páros és csoportos tevékenységformák
- Külső helyszíneken megtartott tanórák (Pl.: park, erdő, múzeum)

Iskolánkra jellemző speciális környezeti nevelési területek, feladatok:

- A természeti környezet megismerése, szeretetének erősítése iskolánk névadója, Áprily Lajos művein keresztül;
- A településen és környékén működő Pilisi Parkerdő Zrt. és a hozzá kapcsolódó intézmények (Az erdei művelődés háza, tanösvény, fűvészkert stb.) lehetőségeinek kiaknázása;
- Visegrád neves történelmi múltja, régészeti leleteinek megismerése, hagyományainak ápolása;
- Visegrád testvérvárosi kapcsolatai által erdélyi, német és területek földrajzi, kulturális értékeinek megismerése.

14.2. A környezeti nevelés szinterei

14.2.1. Környezeti nevelés a tanórák keretében

A környezeti nevelés lehetősége alsó tagozaton minden tanóra keretében folyamatosan jelen van. Különösen sok lehetőséget nyújt a környezetismeret, erkölcstan, technika és életvitel, rajz és vizuális kultúra; de a magyar nyelv és irodalom valamint az énekóra keretében a természettel időjárással és annak változásaival kapcsolatos dalok, versek, prózai alkotások kapcsán is

*A Visegrádi Áprily Lajos Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
pedagógiai programja – 1. kötet: Nevelési terv*

találkozhatnak a tanulók a természet sajátosságaival, míg a testnevelésóra tantermen kívüli tevékenységek segítségével ismerteti meg őket a szabad levegőn való mozgás örömeivel, és fontosságával.

Néptánc foglalkozás keretében a magyar népi hagyományokat, míg német nemzetiségi, népismereti, és angol nyelvi órákon más nemzetek hagyományait, értékeit ismerik meg, és tanulják meg tisztelni gyermekeink.

A környezeti nevelés a felső tagozaton is, tantárgyakra lebontva nyomon követhető.

A környezeti nevelés tartalmi elemeit a helyi tantervben rögzítjük.

14.2.2. Környezeti nevelés tanórákon kívül

Minden szabadidőben töltött pedagógiai tartalmú foglalkozás döntő arányban magába foglalja – a foglalkozás tematikai jellegétől függően – mind a környezet és a természet megismerésének és védelmének témáját.

A tanórákon kívüli foglalkozások, programok egyrészt ismeretszerző, felfedező tevékenységek, másrészt aktív, a környezetünket alakító, a szerzett tudást felhasználó, alkalmazó gyakorlatok, tevékenységek:

- Osztálykirándulások (a kirándulások, erdei iskolák időpontját éves munkatervünkben előre meghatározzuk)
- Előadások (régészeti, erdészeti stb.)
- Vetélkedők, akciók (pl. a Föld napja, Víz napja, Takarékoság napja alkalmából)
- Természetjáró szakkör
- Kerékpártúrák, táborok
- Iskolaszépítő akciók (virágültetés, szeméthyűjtés)
- Aktuális, szülői vagy egyéb iskolán kívüli kezdeményezésre szerveződő programon való részvétel
- Egyéb foglalkozások, kiemelten az egész napos iskolai foglalkozások szabadidőszegmense, valamint a napközis és tanulószobai foglalkozások
- Projektnapok iskolán kívüli helyszínein

Papírgyűjtés, szelektív hulladékgyűjtés, az iskola településén.

A környezetért felelős egészségorientált életvitel elősegítése érdekében Az Alaptörvény környezet védelméről szóló cikkeinek értelmezése. A komplex intézményi mozgásprogramban szereplő feladatok megvalósítása.

*A Visegrádi Áprily Lajos Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
pedagógiai programja – 1. kötet: Nevelési terv*

Erdei iskola, osztálykirándulás, projektnapok, iskola szintű programok közös megvalósítása

Iskolánk arculatának fontos eleme a településünk lakói felé való nyitottság, törekvés arra, hogy a lakosság egy szélesebb rétege számára szabadidős és kulturális tevékenységek színtere lehessen.

Általánossá kell, hogy váljon iskolánkban a környezetbarát termékek használata a papírhasználatától az írószereken át a takarításig, tanórákon, tanórákon kívül és az irodákban egyaránt.

Az iskolai egészségnevelési és környezeti nevelési programot rendszeresen felülvizsgáljuk, és a rövidtávú feladatokat az aktuális éves munkatervben rögzítjük.

15. A felvétel és átvétel különös szabályai

Intézményünkbe minden visegrádi illetve felső tagozatra kisoroszi lakhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező tanuló felvesszünk. Az alsó tagozatos kisoroszi tanulókról a létszámadatok figyelembe vételével az intézményvezető dönt.

Az átjárhatóság biztosítása más iskolából érkező tanuló esetében

Amennyiben a tanuló német nemzetiségi nyelvoktatásban kíván részesülni és az előző iskolában nem működött nemzetiségi vagy emelt szintű nyelvoktatás, szintfelmérést kell esetében végezni. A tanuló csak akkor részesülhet német nemzetiségi nyelvoktatásban, ha a minimum követelményeknek eleget tesz.

Az a tanuló, aki év közben kapcsolódik be a német nyelv oktatásába és előző iskolájában nem tanulta a nyelvet, a tanév végén vizsgát tehet. Sikeres vizsga esetén csatlakozhat a következő tanévben évfolyamának nyelvi csoportjához.

A zeneiskolába való felvétel, átvétel szabályait pedagógiai programunk harmadik kötete tartalmazza.

16. Fogyasztóvédelem

Napjaink fogyasztói társadalmában a vállalkozások profitorientáltsága mértéktelen fogyasztásra buzdít. A média ontja a reklámokat, amelyek a legkülönbözőbb árucikkek

*A Visegrádi Áprily Lajos Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
pedagógiai programja – 1. kötet: Nevelési terv*

megvásárlását népszerűsítik. Az ügyes reklámszakemberek által készített reklámok kiszolgáltatottá teszik a fogyasztót. Arra ösztönzik, hogy a valódi szükségleteinél többet vásároljon. Ezzel megnő a kidobásra ítélt tárgyak tömege, ami tovább szennyezi környezetünket. Így jövőnk szempontjából nagy szerepe van a tudatos fogyasztói magatartás kialakításának.

Ennek érdekében legfontosabb céljaink és feladataink a következők:

- Már általános iskolás korban fel kell hívnunk a figyelmet a mértéktelen fogyasztás veszélyeire, környezeti hatásaira.
- Kritikai magatartást kell kialakítanunk a médiában elhatalmasodó reklám kampánnyal szemben.
- Ki kell alakítanunk azokat a döntési képességeket, melyek gyermekeinket hozzásegítik felnőtt korukban ahhoz, hogy tudatosan tudjanak választani a szükséges és szükségtelen, valamint az értékes és értéktelen között.
- Környezeti nevelésünknek legyen része a környezettudatos fogyasztói magatartás elsajátíttatása.

A fogyasztóvédelmi oktatás lehetséges iskolai szinterei:

- Tanítási órák
Az egyes tanítási órák tananyagában jelenjenek meg a fogyasztóvédelemmel kapcsolatos tartalmak
- Tanórán kívüli tevékenység
Vetélkedők, versenyek, rendezvények
- Iskolán kívüli foglalkozások
Piaci séták, kirándulások, környezetvédelmi külső foglalkozások

Módszertani lehetőségek:

- Médiafigyelés, reklámkritikák
- Döntéshozatali képesség erősítése döntéshelyzetek kialakításával
- Szituációs játékok, esetelemzések, érveléstechnikai gyakorlatok

17. Közlekedési ismeretek oktatása

A helyes és biztonságos közlekedés szabályainak elsajátíttatása az életbiztonságunkat növeli. Kicsi gyermekkortól a családok alakíthatják ki leginkább az erre való igényt.

Az iskolában a közlekedési nevelés két alapvető színtere:

- *Elméleti oktatás*

Alsó tagozaton a környezet órák tananyagában jelenik meg, amelyhez felhasználjuk az évfolyamonként kidolgozott „Közlekedési füzeteket”

(Gyalogos közlekedés, kerékpáros közlekedés)

Felső tagozaton a technika tanterv tananyagának része a közlekedési szabályok megerősítése,

osztályfőnöki órákon

- *Gyakorlati alkalmazás*

Iskolán kívüli programok, kirándulások, kerékpártúrák alkalmával tudatosítjuk és alkalmazzuk a helyes közlekedés szabályait.

A szentendrei rendőrkapitányság szervezésében közlekedési oktatáson és versenyeken vesznek részt tanulóink..

18. Társadalmi bűnmegelőzés, áldozattá válás elkerülése

Iskolánkban a bűnmegelőzésre nevelésnek komoly hagyományai vannak. A rendőrség szakemberei segítenek, előadásokat tartanak a gyerekeknek, melyben az áldozattá válás elkerülése is szerepel.

Az osztályfőnöki órákon is feldolgoznak kollégáink ilyen témákat.

Legfontosabb nevelési feladataink, amelyet mindennapi nevelőmunkánk során végeznünk kell:

- Erkölcsei nevelés erősítése
- Alapvető törvényi ismeretek nyújtása
- Alapvető állampolgári jogok ismertetése

Ez a téma nem kötődik konkrét tantárgyhoz, a mindennapi eseményekhez alkalmazkodva, a társadalmi és iskolai történéseket felhasználva kell diákjaink szemléletét alakítanunk.

Az erőszakmentes konfliktuskezelő technikák elsajátítása

A konfliktus életünk része. A konfliktusok során kialakuló viták szükséges részei mindennapjainknak.

Diákjainkban a mindennapi együttlét során ki kell alakítanunk a konfliktusok kezelésének erőszakmentes technikáit.

19. Az infokommunikációs technikák alkalmazása

Az információs és kommunikációs technikák alkalmazása:

- lehetővé teszi, hogy a diákok saját tempójukban önállóan dolgozhassanak,
- csökkenti a tantárgyak közötti éles határokat,
- növeli a kreativitást.

A **digitális kompetencia** a kulcskompetenciák egyike.

Ma már nélkülözhetetlen, hogy gyermekeink az ismereteket a nekik legmegfelelőbb módon szerezhessék meg, ehhez felhasználva az olvasását, a média nyújtotta lehetőségeket, a digitális információhordozókat, az interneten elérhető tudásbázisokat. (PL. Sulinet digitális adatbázis, felvételi feladatok adatbázisai stb.)

Az iskola abban segíthet, hogy megfelelő számítógépes felhasználó ismeretekkel vértelje tanítványait. **(önművelés igénye, felkészülés az egész életen át tartó tanulásra)**

Ehhez:

- 3-8. osztályig heti 1 órában tanítjuk a digitális kultúra tárgyat, ha szükséges élünk a csoportbontás lehetőségével.
- Folyamatosan fejlesztjük IKT eszközeinket.
- A könyvtárban a gyerekek és pedagógusok számára internetes hozzáférést biztosítunk

20. Legitimációs záradék

20.1. Érvényesség

Jelen pedagógiai program 2022. szeptember 1-jétől érvényes.

Jelen pedagógiai programot a jogszabályi előírások szerint kell felülvizsgálni.

A felülvizsgálatot kezdeményezheti az intézményvezető, a nevelőtestület bármely tagja, a munkaközösségek vagy a fenntartó.

20.2. Nyilvánosság

A pedagógiai program elfogadás után megtekinthető az igazgatói irodában, az iskola könyvtárban és az iskola honlapján.

20.3. Nyilatkozatok

A Visegrádi Áprily Lajos Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola pedagógiai programját az iskola nevelőtestület. ügyiratszámú jegyzőkönyv megállapítása szerint igen, nem szavazati aránnyal, tartózkodás mellett a módosítások megtárgyalása után fogadta el 2020. június 24-én.

MELLÉKLETEK

1. Az iskolai élet és munkarendje, hagyományok

Általános munkarend

A tanév rendjét az EMMI rendelete alapján szervezzük.

Az első tanítási óra reggel 8 órakor kezdődik. A tanítási órák 45 percesek. Az iskola 19 óráig tart nyitva, a gyermekek felügyeletéről eddig az időpontig gondoskodik a következők szerint.: Az általános iskola foglalkozásai 17.00-ig tartanak. Ezt követően csak a zeneiskola növendékei tartózkodhatnak az iskolában a zenetanáruk felügyeletével.

Az iskolai szünetek időpontját a tanévnyitó utasításnak megfelelően tartjuk, illetve alkalmanként élünk a módosítás lehetőségével. Erről a tanévnyitó értekezleten a nevelőtestület dönt, s döntéséről a szülőket az első szülői értekezleten tájékoztatja.

Táborokat a nyári szünetben fenntartói engedély és szülői igény esetén hirdetünk és szervezünk. A külföldi iskolákkal éves rendszerességgel szervezünk táborokat. Az osztálykirándulások száma általában tanévenként 2 alkalom, egy-két napos, illetve hétvégéhez kapcsolódóan lehet több napos is.

Tanévenként egy témahetet szervezünk, melynek témáját a tanévnyitó értekezleten határozzuk meg.

Hagyományok

Iskolánk szép hagyománya az iskola névadójához kötődő Áprily-hét megrendezése november 14-éhez kapcsolódó héten. Gazdag programokat kulturális és sportprogramokat, színvonalas szórakozási lehetőségeket kínálunk diákjainknak és egyéb partnereinknek.

Nagy nevelési lehetőség rejlik Visegrád természeti-történelmi értékeiben. Kötelességünk, hogy tanítványainkban az egészséges lokálpatriotizmust elültessük és ápoljuk, erősítve ezzel a szülőföldhöz, hazához való kötődést, honismeretet.

A nemzetiségi múlt, hagyományok megismertetése, éltetése a német nyelv elsajátítása mellett egyenrangú feladata az iskolának. A német nemzetiségi önkormányzat hagyományörző

*A Visegrádi Áprily Lajos Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
pedagógiai programja – 1. kötet: Nevelési terv*

munkájában részt veszünk, minden évben megrendezzük A Nemzetiségek napja (december 18.).

Iskolai ünnepek, rendezvények

Az első tanítási napon: Tanévnnyitó ünnepély

Október 6.: az aradi vértanúk emléknapja

Október 23.: Az 1956-os forradalom és szabadságharc ünnepe

November 14.: Áprily-nap, a hozzá kapcsolódó hét az Áprily-hét

December 18.: Nemzetiségek napja

December: karácsonyi koncert

December utolsó tanítási napja: Iskolanap a karácsony jegyében

Január 21.: A magyar kultúra napja

Február: Farsang

Február 25.: A kommunista diktatúrák áldozatainak emléknapja

Március 15.: Az 1848-49-es forradalom és szabadságharc ünnepe

Március 22.: A víz világnapja

Március: Tavaszi koncert

Április 22.: A Föld napja

Április: Furulyatalálkozó

Május: Anyák napja

Tanév végi koncert

Május vége: Kihívás Napja – Egészségnevelési és Sportnap

Május-június: művészeti bemutatók

Június 4.: A nemzeti összetartozás napja

Június második szombatja: A nyolcadik osztály búcsúztatása

Június harmadik hete: Tanévzáró ünnepély

*A Visegrádi Áprily Lajos Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
pedagógiai programja – 1. kötet: Nevelési terv*

2. Kerettantervek – külön mappában

*A Visegrádi Áprily Lajos Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
pedagógiai programja – 1. kötet: Nevelési terv*

3. A tovább haladás feltételei (követelmények) – külön mappában